

Charakterystyka zasobów ludzkich Małopolski

Powiat suski

Opracowanie powstało w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Krakowie

w ramach projektu *Partnerstwo na rzecz świadczenia usług dla inwestorów pozyskujących kadry oraz usług outplacementowych.*

Redakcja:

Instytut Rozwoju Miast

Copyright by Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie.

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonywane z podaniem źródła.

ISBN 978-83-62384-98-3

ISBN 978-83-62384-59-4

Wydawca:

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

pl. Na Stawach 1

30-107 Kraków

Tel. 12 428 78 70

Faks 12 422 97 85

kancelaria@wup-krakow.pl

www.wup-krakow.pl

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Kraków 2012

Spis treści

Kapitał ludzki w kontekście procesów rozwojowych powiatu suskiego	7
I. Ogólne informacje powiecie suskim	10
Położenie, powierzchnia i podział administracyjny	10
Walory turystyczne	10
Komunikacja i infrastruktura	10
II. Charakterystyka zasobów ludzkich	11
Ogólne informacje demograficzne (liczba ludności według płci, wieku, gęstość zaludnienia, przyrost naturalny i jego dynamika, tendencje migracyjne)	11
Aktywność ekonomiczna ludności – podstawowe informacje	12
Wykształcenie mieszkańców	13
III. Charakterystyka gospodarcza	15
Poziom przedsiębiorczości lokalnej oraz struktura firm zarejestrowanych w REGON	15
Inwestycje zagraniczne	16
Strefy inwestycyjne	17
Największe firmy	17
IV. Rynek pracy	19
Bezrobotni	19
Charakterystyka osób pracujących	24
Pracodawcy i zapotrzebowanie na pracowników	29
Spis rycin	33
Spis tabel	33
Literatura	34
Załączniki	34
Aneks metodologiczny	35
Rozwinięcia skrótów	35
Wyjaśnienie pojęć	35

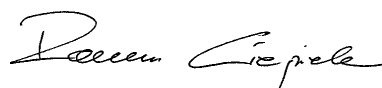
Szanowni Państwo,

Jednym z kluczowych elementów Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 są działania prowadzące do wzmacniania kapitału społecznego, traktowanego jako istotny zasób prorozwojowy, szczególnie w procesie budowania sieciowych relacji w przestrzeni gospodarczej. Wysoki poziom kapitału społecznego jest warunkiem rozwoju nowoczesnej gospodarki regionalnej, opartej na współpracy i partnerstwie instytucji w ramach sektora publicznego oraz w relacjach administracji publicznej z sektorem prywatnym i społecznym.

O tym, że w Małopolsce współpraca ta przebiega bardzo dobrze, świadczy liczba inwestycji oraz wysokie miejsca województwa w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej. Tym, co wyróżnia nasze województwo, jest przede wszystkim wysoka dostępność wykwalifikowanych pracowników.

Zainteresowanie inwestorów regionem to szansa na rozwój. Aby ją skutecznie wykorzystać, należy szybko reagować na aktualne potrzeby informacyjne potencjalnych pracodawców. Wdrożenie skoordynowanego systemu profesjonalnej obsługi inwestorów – zarówno prowadzących działalność w regionie, jak również zainteresowanych jej podjęciem – jest również elementem przyjętej Strategii.

Roli uporządkowania wiedzy o zasobach ludzkich małopolskich powiatów podjął się Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie realizując projekt „Partnerstwo na rzecz świadczenia usług dla inwestorów pozyskujących kadry oraz usług outplacementowych”. Efektem tych prac są raporty, które stanowią syntezę najważniejszych informacji dotyczących kadr i gospodarki Małopolski.

Roman Ciepiela
Wicemarszałek Województwa Małopolskiego

Szanowni Państwo,

Niemal pięć lat temu Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie przystąpił do realizacji programu „Partnerstwo na rzecz świadczenia usług dla inwestorów pozyskujących kadry oraz usług outplacementowych”. Pomysł ten był odpowiedzią na potrzebę wypracowania skutecznej metody obsługi pracodawców poszukujących odpowiednich pracowników lub restrukturyzujących zatrudnienie. Udało nam się stworzyć system współpracy ponad 100 instytucji, który znacznie przyspiesza pozyskiwanie niezbędnych informacji, a tym samym skraca czas udzielenia właściwej pomocy.

Jednym z działań realizowanych w ramach projektu jest opracowywanie informacji o zasobach ludzkich poszczególnych powiatów Małopolski. W 2010 roku pilotażowo przygotowane zostały takie charakterystyki dla dziewięciu powiatów. Materiał okazał się użytecznym i chętnie wykorzystywanym źródłem wiedzy, nie tylko przez naszych projektowych Partnerów. Dlatego też w roku 2012 podjęliśmy decyzję o aktualizacji wcześniejszych opracowań oraz przygotowania charakterystyk dla pozostałych powiatów Małopolski. Tegoroczne raporty posiadają pełniejszy zakres danych oraz pogłębioną analizę sytuacji dotyczącą rynku pracy i gospodarki w powiecie.

Dziękuję wszystkim instytucjom i osobom, których zaangażowanie przyczyniło się do obecnego kształtu raportów.

Przekazuję na Państwa ręce kompendium wiedzy o małopolskich powiatach, niezbędną dla każdego inwestora, a także przedsiębiorcy planującego zmiany w swojej firmie. Jest to nasz kolejny krok służący podnoszeniu jakości obsługi pracodawców. I z całą pewnością nie ostatni!

Andrzej Martynuska
Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie

Kapitał ludzki w kontekście procesów rozwojowych powiatu suskiego

Powiat suski pomimo relatywnie niewielkiego potencjału ludnościowego i niezbyt korzystnych trendów demograficznych prognozowanych w perspektywie najbliższych dwóch dekad posiada liczne walory, które stawiają go w korzystnym położeniu na tle innych peryferyjnych powiatów województwa małopolskiego. Niewątpliwie do najważniejszych atutów suskiego należy atrakcyjność środowiska przyrodniczego, decydująca o jego atrakcyjności turystycznej, czego sztandarowym przykładem jest zlokalizowany na terenie powiatu Babiogórski Park Narodowy.

Powiat suski posiada też pewne bariery rozwojowe, wśród których wymienić należy ograniczoną dostępność komunikacyjną oraz niezbyt wysokie kwalifikacje mieszkańców, istotne z punktu widzenia rozwoju rynku pracy. Jednocześnie stosunkowo duże zasoby osób formalnie zatrudnionych w rolnictwie stanowią znaczący potencjał siły roboczej do pracy w różnego rodzaju przedsiębiorstwach. Należy także podkreślić bardzo istotny atut lokalnego rynku pracy, jakim jest najniższy w skali województwa odsetek osób długotrwale bezrobotnych, a zatem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wymienione uwarunkowania nie sprzyjają przyciąganiu dużych inwestorów zewnętrznych, w tym firm z kapitałem zagranicznym, które jak dotąd w ograniczonym zakresie inwestowały na terenie powiatu suskiego. W związku z tym przyszły rozwój powiatu powinien opierać się na wykorzystywaniu istniejącego potencjału endogenicznego, w tym rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, a także dalszym intensywniejszym niż dotychczas wykorzystywaniu zasobów przyrodniczych dla rozwoju turystyki. Wydaje się jednak, że aktywne prowadzenie polityki proinwestycyjnej może skutkować przyciągnięciem nowych, zewnętrznych inwestycji, w tym zagranicznych.

Obecnie powiat suski potrzebuje dobrej i systematycznie, z pasją wdrażanej strategii rozwojowej, tak by dołączyć do grona najszybciej rozwijających się powiatów w Małopolsce.

Powiat suski na koniec 2010 r. zamieszkiwało 83 tys. mieszkańców, co sytuowało go w skali regionu w grupie powiatów małych. **Obserwowane i prognozowane dla powiatu trendy demograficzne można zaliczyć, na tle szerszej sytuacji w regionie i w całym kraju - do niezbyt korzystnych.** Mimo iż w latach 1995-2010 liczba mieszkańców zwiększyła się o niemal 4%, to jednak w następnych latach, zgodnie z prognozami demograficznymi GUS, ten trend ma się zmienić i do 2035 r. prognozowany jest ubytek liczby mieszkańców o 1,6% w stosunku do 2010 r. **Tym samym liczba ludności powiatu w latach 2010-2035 zmniejszy się o ok. 1,3 tys. osób.** Jednocześnie będzie następowało szybkie starzenie się społeczności powiatu. W skali całego kraju już w 2010 r. liczba dzieci do 14 roku życia zrównała się z liczbą osób w wieku poprodukcyjnym¹. Do 2035 roku należy się spodziewać, że na jedno dziecko będą przypadały już dwie takie osoby. Dla gospodarki powiatu bardzo duże znaczenie będzie miało także spodziewane stopniowe zmniejszanie się grupy osób w wieku produkcyjnym. W 2010 r. na jedną osobę w wieku produkcyjnym przypadało 0,26 osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast w roku 2035 wartość wskaźnika ulegnie niemal podwojeniu i wyniesie 0,47. Te wskaźniki oznaczają, że o ile obecnie na jedną osobę w wieku poprodukcyjnym przypadają 4 osoby w wieku produkcyjnym, to za niecałe 25 lat będą to już tylko nieco ponad 2.

Poziom bezrobocie – na koniec 2011 r. wynoszący 10,5%, należał do najniższych w Małopolsce; niższe wartości wskaźnika odnotowano jedynie w Nowym Sączu, powiecie bocheńskim, Tarnowie i Krakowie.

Bardzo pozytywnym aspektem suskiego rynku pracy jest najniższy w skali całego województwa udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż jeden rok. Osoby długotrwale bezrobotne z upływem czasu mają coraz większe problemy z powrotem na rynek pracy. **W powiecie suskim na koniec 2011 r. odsetek osób zaliczanych do grupy długotrwale bezrobotnych wynosił bowiem niespełna 27% ogółu bezrobotnych, tj. 2,8% ludności aktywnej zawodowo.**

Struktura firm według klas wielkości zatrudnienia wykazuje absolutną dominację mikroprzedsiębiorstw, tj. firm najmniejszych, zatrudniających do 9 pracowników (na podstawie danych BDL GUS). Ogółem firmy powiatu suskiego stanowią 2,3% ogółu firm zarejestrowanych w Małopolsce. Liczba największych pracodawców (5) plasuje powiat suski poniżej wartości średnich dla powiatów małopolskich. **Wskaźnik przedsiębiorczości wynoszący 92 firm na 1 tys. mieszkańców jest zbliżony do średniej dla województwa małopolskiego.**

Struktura firm wg REGON dla poszczególnych sekcji działalności gospodarczej, ukazuje, na tle regionu, bardzo duży stopień specjalizacji firm powiatu suskiego w zakresie działalności wytwórczej. Zauważalna jest także grupa firm rolniczych.

Powiat suski, na tle województwa małopolskiego, charakteryzuje się niewielką liczbą miejsc pracy powstałych zarówno w wyniku nowych inwestycji zagranicznych (*greenfield*), jak i inwestycji w zakłady już istniejące (*brownfield*). Sytuacja nawiązuje do wyników osiąganych przez sąsiednie powiaty, za wyjątkiem powiatu myślenickiego.

Na terenie powiatu suskiego brak jest terenów, objętych statusem specjalnej strefy ekonomicznej. Warto zwrócić też uwagę na środki pomocowe z UE rozdysponowane w ramach Działania 4.3. MRPO: *Tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej*. W ramach tego wsparcia w powiecie suskim dofinansowanie otrzymała SAG Sucha Beskidzka-Dąbie na działania związane z utworzeniem nowej strefy inwestycyjnej. Wartość projektu wynosi 2,5 mln zł.

W powiecie suskim obserwowana jest pewna nierównowaga w zakresie płci bezrobotnych. Stosunek bezrobotnych kobiet do bezrobotnych mężczyzn jest bowiem wyższy niż średnio w województwie i w kraju i wynosi 1,27.

W 2010 r. liczba pracujących w powiecie suskim wyniosła 32 tys. osób (wraz z pracującymi w podmiotach zatrudniającymi do 9 osób), co stanowiło 2,3% wszystkich pracujących w województwie małopolskim. **W strukturze według sekcji PKD 2007 zwraca uwagę wysoki udział pracujących w rolnictwie; jest on wyższy niż średnia regionalna nieznacznie przekraczając 46%.** Kolejnymi pod względem udziału grupami pracujących są osoby zatrudnione w przemyśle i budownictwie (23%) oraz

¹ W całym opracowaniu przyjęto definicję osób w wieku poprodukcyjnym obowiązującą na koniec 2012 r., czyli kobiety powyżej 60 lat i mężczyźni powyżej 65 lat. W kolejnych latach, w okresie wprowadzania reform emerytalnych ta definicja będzie się stopniowo zmieniała, co spowolni nieco proces przyrostu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, niemniej zasadnicza tendencja oraz jej skala zostanie zachowana.

w usługach, w tym usługach nierynkowych (19%), zaś handel, a zwłaszcza działalność finansowa i z nią powiązana mają dużo mniejsze znaczenie (odpowiednio 10,5 i 0,8%).

W 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie suskim wynosiło 2721,1 zł i była to wartość niższa niż średnio w Małopolsce (3170 zł), a tym bardziej niższa od średniej krajowej (3435 zł). W relacji do tej ostatniej przeciętne wynagrodzenie w powiecie suskim stanowiło zatem 79,2%. Oznacza to, że koszty pracy w powiecie są znacząco niższe niż średnio w całym regionie.

I. Ogólne informacje powiecie suskim

Położenie, powierzchnia i podział administracyjny

Powiat suski zlokalizowany jest w zachodniej części województwa małopolskiego. Zajmuje on powierzchnię 686 km², co stanowi w przybliżeniu 4,5% całej powierzchni województwa i klasyfikuje go na siódmej pozycji wśród powiatów województwa małopolskiego. Graniczy on: od północy – z powiatem wadowickim, od południa – z powiatem nowotarskim, od zachodu – z powiatem żywieckim (województwo śląskie), od wschodu – z powiatem myślenickim. Swoimi granicami, powiat suski obejmuje obszar dwóch gmin miejskich (Jordanów, Sucha Beskidzka), jednej gminy miejsko-wiejskiej (Maków Podhalański) oraz sześciu gmin wiejskich (Budzów, Bystra-Sidzina, Jordanów, Stryszawa, Zawoja, Zembrzyce).

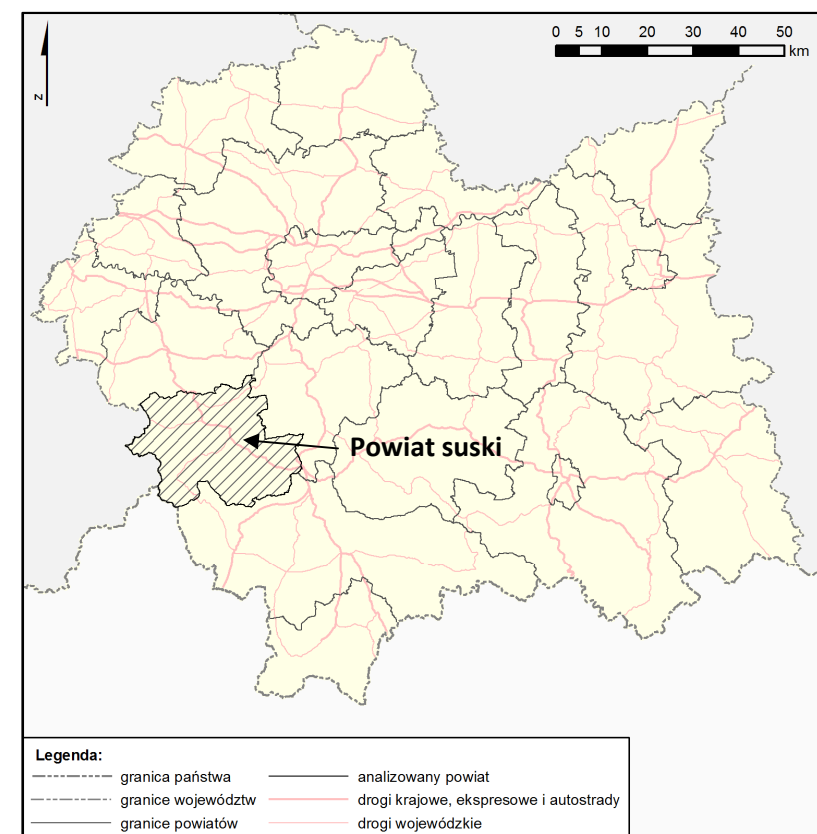
Walory turystyczne

Niewątpliwym atutem powiatu suskiego są walory przyrodnicze stwarzające dogodne warunki dla rozwoju turystyki aktywnej. Dla zainteresowanych zwiedzaniem powiatu suskiego, na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Suchej Beskidzkiej (www.powiatsuski.pl) przygotowane są informacje o szlakach turystycznych, zarówno pieszych jak i rowerowych, przebiegających przez

najpiękniejsze części tego regionu. Wytyczone zostały też ścieżki edukacyjne pozwalające lepiej poznać przyrodę charakterystyczną dla tego obszaru. Na terenie powiatu znajdują się także drewniane obiekty wpisane na Szlak Architektury Drewnianej Województwa Małopolskiego.

Komunikacja i infrastruktura

Kluczowym dla dostępności drogowej powiatu suskiego jest położenie przy drodze krajowej nr 28 a także przy drodze wojewódzkiej nr 956 umożliwiającej stosunkowo prostą podróż do stolicy województwa. Ze względu na prowadzone, a także

Ryc.1.1. Położenie powiatu suskiego na tle województwa małopolskiego

źródło: opracowanie własne.

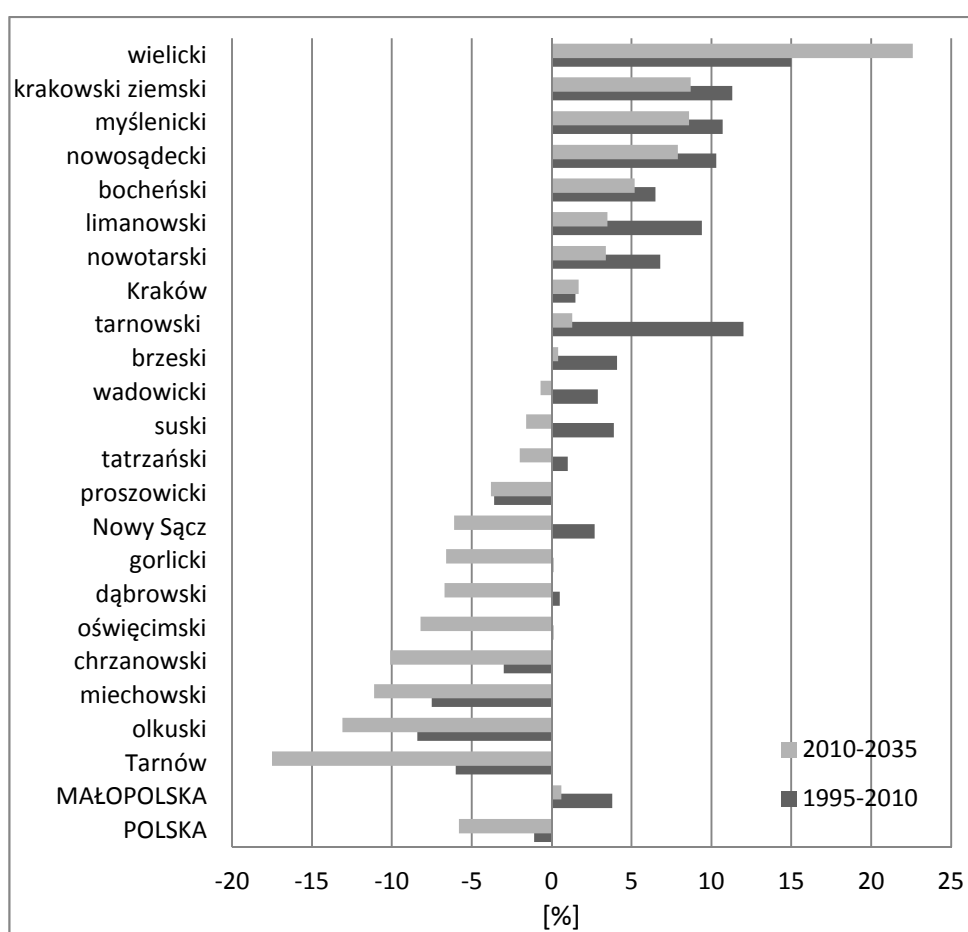
planowane inwestycje drogowe, dostępność drogowa powinna ulec poprawie do końca roku 2020 (Guzik 2011). Dostępność kolejową na terenie powiatu suskiego ocenić należy jako dostateczną. Przez powiat przebiegają linie kolejowe nr 97 (Skawina-Żywiec) oraz nr 98 (Sucha Beskidzka-Chabówka), jednak niska częstotliwość połączeń utrudnia przemieszczanie się. Usytuowanie powiatu umożliwia stosunkowo łatwy dostęp do transportu lotniczego. Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II w Krakowie-Balicach znajduje się około 60 kilometrów od Suchej Beskidzkiej.

II. Charakterystyka zasobów ludzkich

Ogólne informacje demograficzne (liczba ludności według płci, wieku, gęstość zaludnienia, przyrost naturalny i jego dynamika, tendencje migracyjne)

Powiat suski na koniec 2010 r. zamieszkiwało 83 tys. mieszkańców, co sytuowało go w skali regionu w grupie powiatów małych. Powierzchnia powiatu to 686 km², co powoduje że średnia gęstość zaludnienia wynosiła 121 osób w przeliczeniu na km² (Zał. 1), jest więc niemalże na poziomie średniej krajowej, ale wyraźnie niższa od średniej wojewódzkiej.

Obserwowane i prognozowane dla powiatu trendy demograficzne można zaliczyć, na tle szerszej sytuacji w regionie i w całym kraju - do niezbyt korzystnych. Mimo iż w latach 1995-2010 liczba mieszkańców zwiększyła się o niemal 4%, to jednak w następnych latach, zgodnie z prognozami demograficznymi GUS, ten trend ma się zmienić i do 2035 r. prognozowany jest ubytek liczby mieszkańców o 1,6% w stosunku do 2010 r. Tym samym liczba ludności powiatu w latach 2010-2035 zmniejszy się o ok. 1,3 tys. osób. (Tab. 2.1., Ryc.2.1.).

Ryc.2.1. Zmiana liczby ludności w latach 1995-2010 oraz prognoza na lata 2010-2035 w powiatach w Małopolsce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Jednocześnie będzie następowało szybkie starzenie się społeczności powiatu. W skali całego kraju już w 2010 r. liczba dzieci do 14 roku życia zrównała się z liczbą osób w wieku poprodukcyjnym. Do 2035 roku należy się spodziewać, że na jedno dziecko będą przypadały już dwie takie osoby. Dla gospodarki powiatu bardzo duże znaczenie będzie miało także spodziewane stopniowe zmniejszanie się grupy osób w wieku produkcyjnym. W 2010 r. na jedną osobę w wieku produkcyjnym przypadało 0,26 osoby w wieku poprodukcyjnym, natomiast w roku 2035 wartość wskaźnika ulegnie niemal podwojeniu i wyniesie 0,47. Te wskaźniki oznaczają, że o ile obecnie na jedną osobę w wieku poprodukcyjnym przypadają 4 osoby w wieku produkcyjnym, to za niecałe 25 lat będą to już tylko nieco ponad 2. Warto

zaznaczyć, że sytuacja w powiecie suskim w tym zakresie nie jest szczególnie dramatyczna i niewiele odbiega od wskaźników średnich prognozowanych dla Małopolski i całego kraju (Tab.2.1.).

Tab. 2.1. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2011 r. i prognoza na 2035 r.

powiat	wskaźnik obciążenia demograficznego		liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym		liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	
	2011	2035	2011	2035	2011	2035
bocheński	0,58	0,81	34,75	37,36	23,26	43,41
brzeski	0,59	0,79	34,34	33,84	24,25	45,01
chrzanowski	0,54	0,84	26,18	28,97	27,68	55,31
dąbrowski	0,57	0,76	31,35	28,71	25,23	46,97
gorlicki	0,59	0,83	33,69	34,33	25,66	48,75
krakowski						
ziemski	0,56	0,75	31,11	30,60	24,71	44,61
Kraków	0,53	0,74	23,71	30,14	29,71	43,93
limanowski	0,65	0,82	42,25	40,80	22,79	40,88
miechowski	0,63	0,85	29,99	30,52	33,08	54,58
myślenicki	0,57	0,76	36,10	34,94	21,34	41,49
nowosądecki	0,63	0,79	40,80	39,62	21,71	39,64
nowotarski	0,60	0,78	36,23	34,06	23,61	43,53
Nowy Sącz	0,55	0,84	30,02	34,46	25,00	49,51
olkuski	0,54	0,84	26,94	28,87	27,03	54,98
oświęcimski	0,56	0,83	28,54	31,15	27,78	51,56
proszowicki	0,59	0,79	30,83	31,39	28,23	47,62
suski	0,61	0,81	35,18	34,13	25,70	46,82
tarnowski	0,60	0,78	35,35	33,44	24,74	44,61
Tarnów	0,55	0,90	26,13	31,91	29,05	57,93
tański	0,60	0,79	32,79	32,42	26,82	46,66
wadowicki	0,57	0,80	32,65	33,30	24,43	46,93
wielicki	0,55	0,73	32,50	33,24	23,00	40,15
woj. małopolskie	0,57	0,78	30,93	32,81	26,10	45,51
Polska	0,55	0,80	29,01	32,14	26,18	48,21

*wskaźnik obciążenia demograficznego do stosunek osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

rok. Osoby długotrwale bezrobotne z upływem czasu mają coraz większe problemy z powrotem na rynek pracy. W powiecie suskim na koniec 2011 r. odsetek osób zaliczanych do grupy długotrwale bezrobotnych wynosił bowiem niespełna 27% ogółu bezrobotnych, tj. 2,8% ludności aktywnej zawodowo. Dla porównania, w wypadającym najgorzej pod tym względem powiecie limanowskim analogiczne wartości wynosiły w tym czasie odpowiednio 44 i 8%.

W praktyce, dla dalszego rozwoju powiatu takie zmiany będą niosły jednak wiele różnego rodzaju implikacji. Gospodarka powiatu odczuje szczególnie stale spadającą liczbę osób gotowych do podejmowania pracy, a także spadek liczby osób młodych, rozpoczynających dopiero swoją przygodę na rynku pracy. W kontekście prognozowanych w powiecie trendów demograficznych należy podkreślić, że obecnie pod względem struktury wieku ludności sytuacja na rynku pracy jest korzystna i sprzyja rozwojowi gospodarczemu. Należy mieć także świadomość, że z upływem czasu będzie się ona pogarszała. Coraz mniej młodych ludzi będzie wchodziło na rynek pracy, co jednocześnie będzie wymuszało wykorzystywanie i przekwalifikowywanie osób w wieku 50+, a w coraz większym zakresie także 60+.

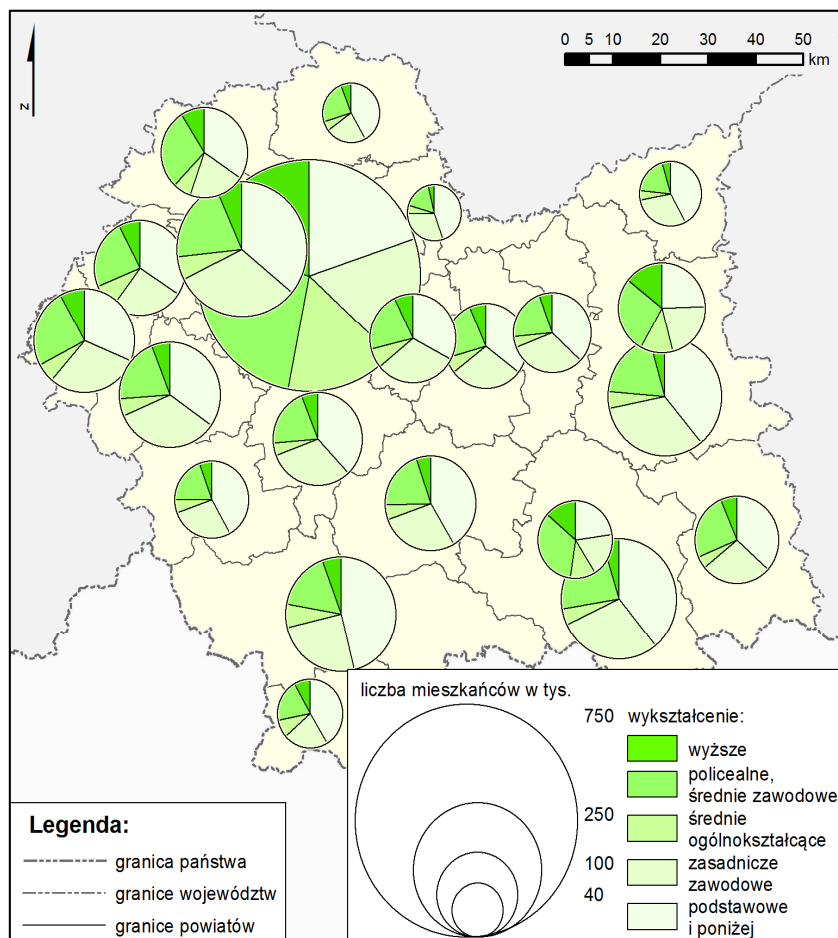
Aktywność ekonomiczna ludności – podstawowe informacje

Pod względem aktywności ekonomicznej ludności powiat suski należy do obszarów dość pozytywnie wyróżniających się na tle województwa małopolskiego. Poziom bezrobocia – na koniec 2011 r. wynoszący 10,5%, należał do najniższych w Małopolsce; niższe wartości wskaźnika odnotowano jedynie w Nowym Sączu, bocheńskim, Tarnowie i Krakowie.

Bardzo pozytywnym aspektem suskiego rynku pracy jest najniższy w skali całego województwa udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż jeden

Wykształcenie mieszkańców

Wykształcenie mieszkańców powiatu suskiego jest stosunkowo niskie, co jest charakterystyczne dla bardziej peryferyjnych części województwa (Ryc. 2.2). Najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym – ponad 40% mieszkańców. Relatywnie duża jest także grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, którzy wraz z osobami z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowią ponad połowę lokalnej społeczności. W 2002 r. wykształceniem wyższym legitymowało się 5,4% mieszkańców. Należy się spodziewać, że obecnie wykształcenie mieszkańców powiatu jest wyższe, natomiast na jego analizę trzeba poczekać do opublikowania wyników ostatniego spisu powszechnego

Ryc.2.2. Struktura wykształcenia w województwie małopolskim w 2002 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – nieco ponad 600 zł (1365 zł w przypadku kategorii pracujących). Natomiast średnie zarobki mieszkańców z wykształceniem zasadniczym zawodowym były znacząco wyższe niż teoretycznie lepiej wykształconych absolwentów szkół średnich ogólnokształcących. Analizując ogół mieszkańców jeszcze więcej zarabiali te osoby, które zdobyły średnie wykształcenie zawodowe lub ukończyły szkoły policealne. Najwyższe dochody wiążą się z wykształceniem wyższym. Osoby, które ukończyły studia zarabiały ponad 2500 zł na miesiąc (niemal 3000 zł w przypadku kategorii pracujących) (Tab.2.2.).

Zasadniczo im wyższe wykształcenie tym większa szansa na znalezienie pracy. Ryzyko bezrobocia lub wypadnięcia z rynku pracy jest najmniejsze w grupie osób z wykształceniem wyższym – ponad 80% osób z dyplomem studiów wyższych pracuje, a bezrobocie w tej grupie jest najmniejsze (Tab.2.2.).

wykształceniem podstawowym – ponad 40% mieszkańców. Relatywnie duża jest także grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, którzy wraz z osobami z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym stanowią ponad połowę lokalnej społeczności. W 2002 r. wykształceniem wyższym legitymowało się 5,4% mieszkańców. Należy się spodziewać, że obecnie wykształcenie mieszkańców powiatu jest wyższe, natomiast na jego analizę trzeba poczekać do opublikowania wyników ostatniego spisu powszechnego

Na podstawie danych zgromadzonych w bazie PARP BKL 2011 wyraźnie widać zależności pomiędzy poziomem wykształcenia a średnimi dochodami netto w województwie Małopolskim. Najmniej zarabiającą grupą były osoby

Tab. 2.2. Wykształcenie a status na rynku pracy w województwie małopolskim w 2011 r.

Wykształcenie	Sytuacja zawodowa*				Średnie zarobki netto [zł]	
	Pracujący	Bezrobotni	Nieaktywni	Razem	Ogółem mieszkańcy**	Pracujący***
gimnazjalne i poniżej	27,8%	9,1%	63,1%	100%	635,7	1364,9
zasadnicze zawodowe	56,7%	16,5%	26,8%	100%	1276,1	1763,7
średnie ogólnokształcące	46,2%	9,5%	44,2%	100%	1003,1	1817,0
policealne, średnie zawodowe	69,1%	9,8%	21,0%	100%	1460,8	1810,2
wyższe	83,7%	7,7%	8,7%	100%	2526,0	2914,3

*N = 1542

**N=881

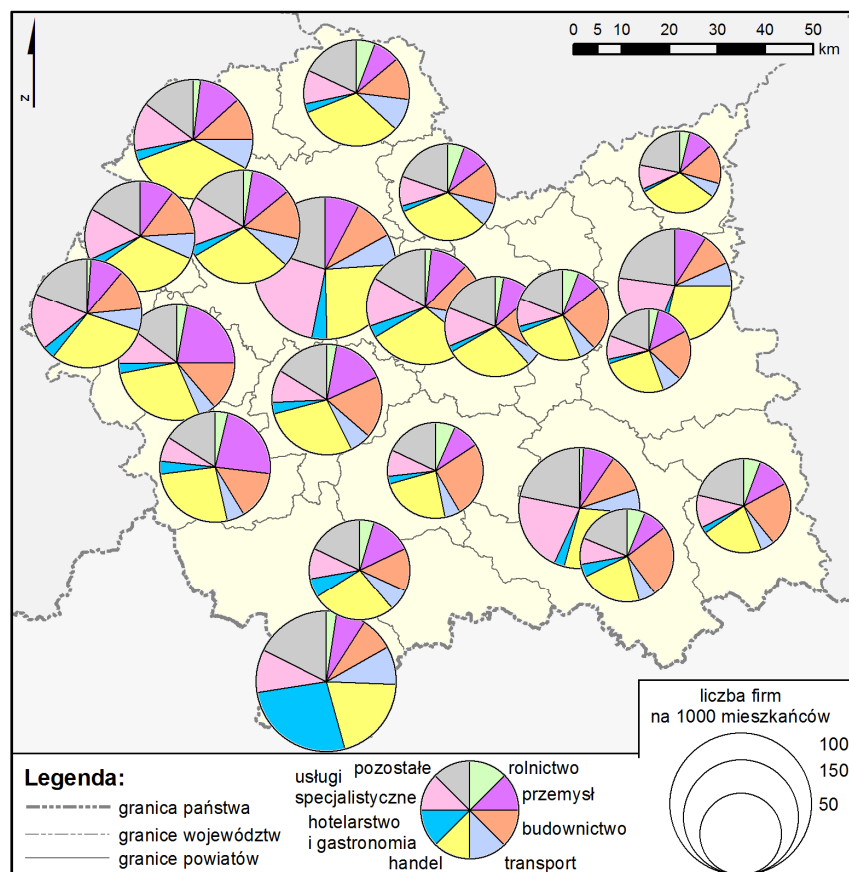
***N=508

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BKL PARP 2011.

III. Charakterystyka gospodarcza

Poziom przedsiębiorczości lokalnej oraz struktura firm zarejestrowanych w REGON

Analizę firm oraz przedsiębiorczości w powiecie suskim przeprowadzono w oparciu o dane GUS znajdujące się w Banku Danych Lokalnych oraz sporządzoną na potrzeby tego opracowania bazę firm - największych pracodawców w Małopolsce. Struktura firm według klas wielkości zatrudnienia wykazuje absolutną dominację mikroprzedsiębiorstw, tj. firm najmniejszych, zatrudniających do 9 pracowników (na podstawie danych BDL GUS). Ogółem firmy powiatu suskiego stanowią 2,3% ogółu firm zarejestrowanych w Małopolsce. Liczba największych pracodawców (5) plasuje powiat suski poniżej wartości średnich dla powiatów małopolskich. Wskaźnik przedsiębiorczości wynoszący 92 firm na 1 tys. mieszkańców jest zbliżony do średniej dla województwa małopolskiego.

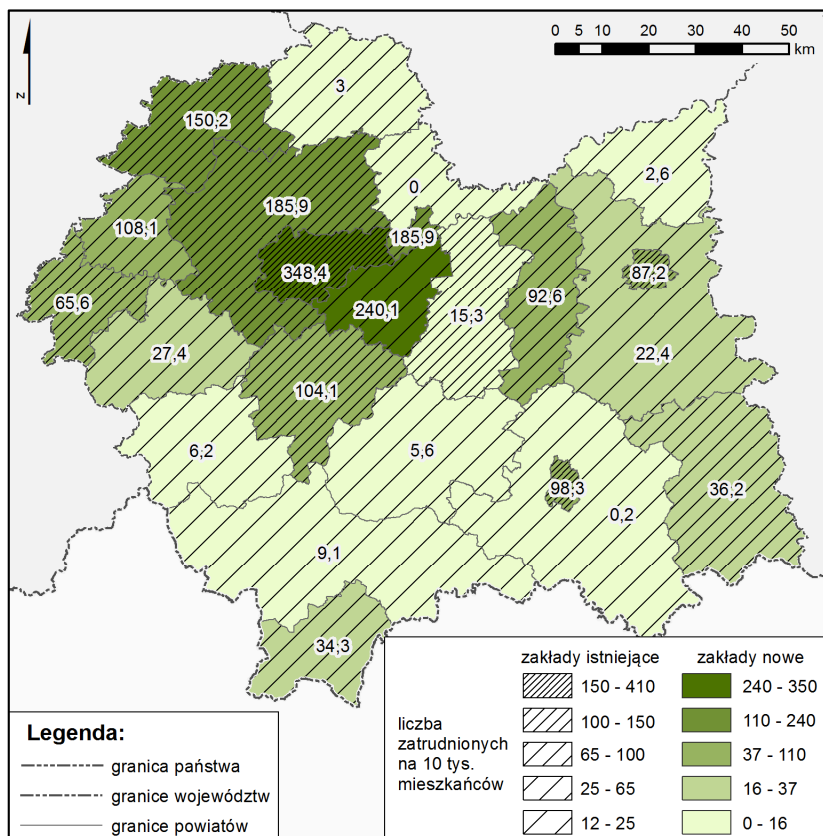
Ryc.3.1. Struktura firm wpisanych do REGON wg wybranych rodzajów działalności w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Struktura firm wg REGON dla poszczególnych sekcji działalności gospodarczej, ukazuje, na tle regionu, bardzo duży stopień specjalizacji firm powiatu suskiego w zakresie działalności wytwórczej. Zauważalna jest także grupa firm rolniczych. W pozostałych rodzajach działalności brak jest zasadniczych różnic w porównaniu do sytuacji w województwie (Ryc.3.1.). Przemiany struktury firm w powiecie w latach 1995-2009 charakteryzuje się przede wszystkim spadkiem roli firm przemysłowych, na rzecz firm handlowych. Pomimo tego, firmy przemysłowe zachowały nadal przewagę nad przeciętnym udziałem firm tego rodzaju w regionie wynosząca kilkanaście punktów procentowych

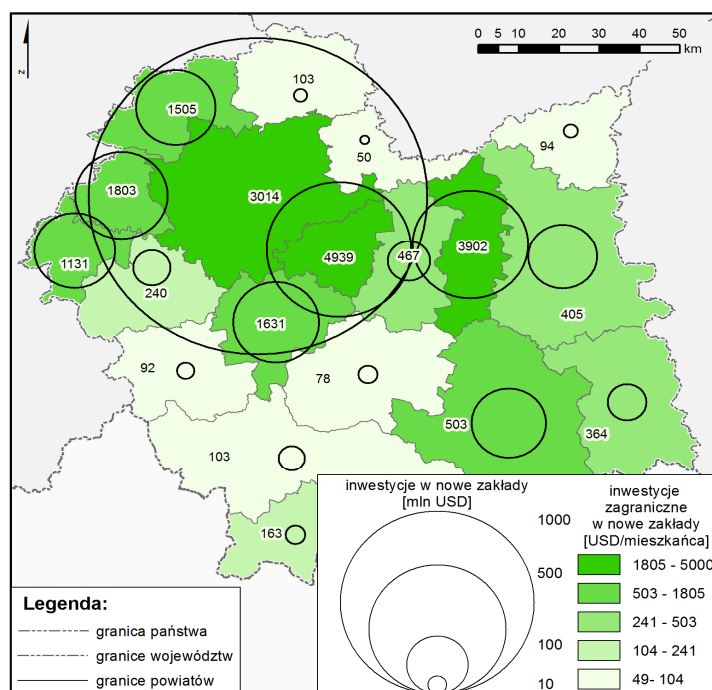
Inwestycje zagraniczne

Powiat suski, na tle województwa małopolskiego, charakteryzuje się niską liczbą miejsc pracy powstałych zarówno w wyniku nowych inwestycji zagranicznych (*greenfield*), jak i inwestycji w zakłady już istniejące (*brownfield*). Sytuacja nawiązuje do wyników osiąganych przez sąsiednie powiaty, za wyjątkiem powiatu myślenickiego.

Ryc.3.2. Wpływ inwestycji zagranicznych na rynek pracy województwa małopolskiego w 2009 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Domański i in. 2011.

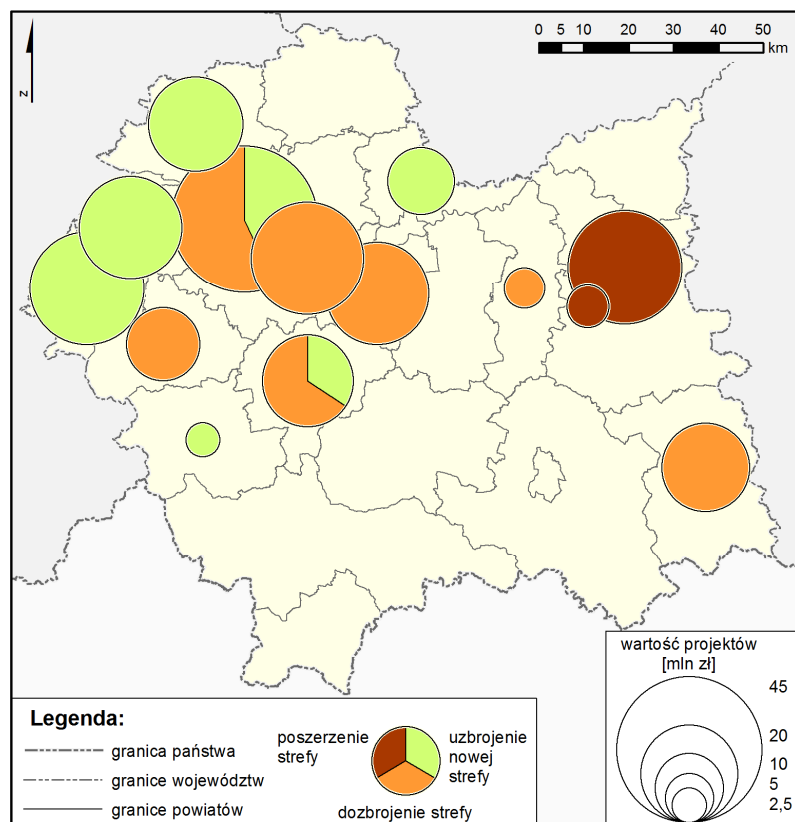
Ryc.3.3. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w województwie małopolskim w latach 1989-2009

Źródło: opracowanie własne na podstawie Domański i in. 2011

Na Ryc. 3.3 zaznaczono w układzie powiatów nakłady na inwestycje zagraniczne typu *greenfield* (inwestycje nowe, tworzone od podstaw) sumarycznie z lat 1989-2009. W kontekście niniejszej analizy ta informacja wydaje się szczególnie istotna - pokazuje, które powiaty w całym okresie transformacji okazały się na tyle atrakcyjne, aby przyciągnąć zupełnie nowego inwestora z zewnątrz. W powiecie suskim dotychczas lokowała się ograniczona liczba nowych, zagranicznych inwestorów, jednak prowadzenie aktywnej polityki proinwestycyjnej może przyczynić się do zmiany tej sytuacji.

Strefy inwestycyjne

Jednym z szeroko rozpowszechnionych narzędzi dystrybucji pomocy publicznej w zakresie polityki proinwestycyjnej są Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE). Na terenie powiatu suskiego brak jest terenów, objętych statusem specjalnej strefy ekonomicznej.

Ryc. 3.4. Rozmieszczenie i wartość projektów realizowanych w ramach Działania 4.3. MRPO Tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej

źródło: opracowanie własne na podstawie Biernacki i in. 2011, s. 123.

Warto zwrócić uwagę, że dostępne środki pomocowe z UE w ramach MRPO w szczególny sposób wspierają gospodarkę tych obszarów regionu, które przyciągają najwięcej inwestorów. Analizując rozmieszczenie inwestycji realizowanych z Działania 4.3. MRPO wyraźnie widać, że wsparcie otrzymały te gminy i powiaty, które już od lat rozwijają swoje strefy inwestycyjne. Natomiast powiaty, które takich stref nie posiadają, lub też dopiero zaczynają je tworzyć miały znacznie mniejsze szanse na pozyskanie tego typu środków. W ramach wsparcia tego rodzaju przedsięwzięć w powiecie suskim, dofinansowanie otrzymała SAG Sucha Beskidzka-Dąbie na działania związane z utworzeniem nowej strefy inwestycyjnej. Wartość projektu wynosi 2,5 mln zł.

Największe firmy

Największym pracodawcą na terenie powiatu suskiego jest firma produkująca zasilacze UPS – Fideltronik Group. Miejsce drugie zajmuje szpital powiatowy, zatrudniający prawie 600 osób. Dużym pracodawcą są także: Fabryka Osłonek Białkowych Fabios S.A. (500 osób), oraz producent armatury do instalacji domowych wodnych, gazowych i centralnego ogrzewania – Valvex S.A. (500 osób).

Tab.3.1. Najwięksi pracodawcy w powiecie suskim w 2011 r.

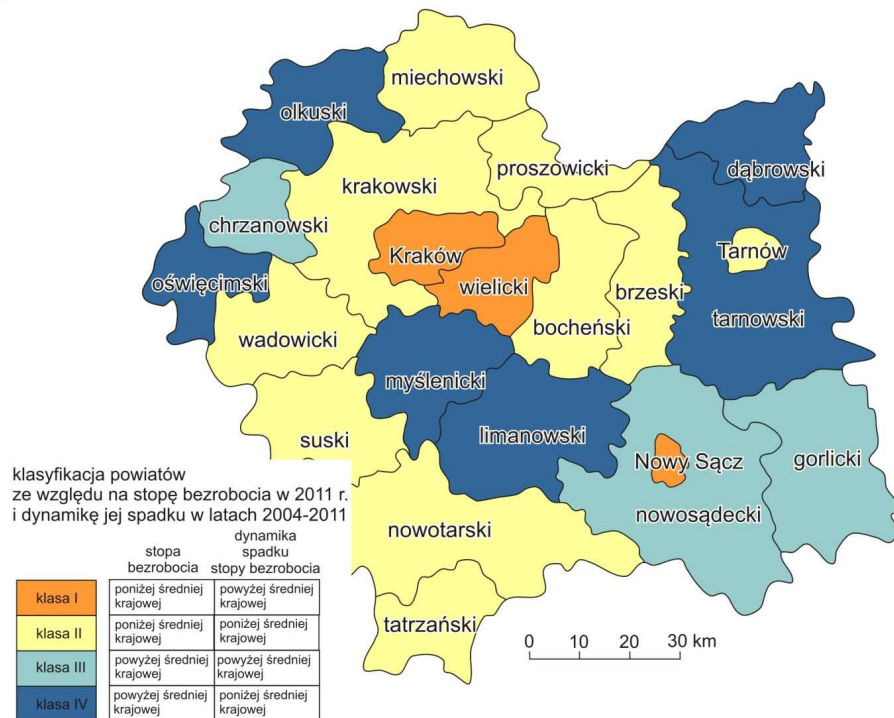
nazwa firmy	zatrudnienie	sekcja PKD 2004	opis działalności
FIDELTRONIK GROUP	850	3002	Produkcja zasilaczy awaryjnych UPS; usługi montażu elektronicznego
ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W SUCHEJ BESKIDZKIEJ	600	8511	Usługi medyczne
FABRYKA OSŁONEK BIAŁKOWYCH FABIOS S.A.	500	2521	Produkcja i sprzedaż osłonek białkowych z naturalnego surowca; marszczenie osłonek białkowych naturalnych oraz sztucznych
VALVEX S.A.	500	2913	Produkcja armatury do instalacji domowych wodnych, gazowych i c.o. (baterie łazienkowe i kuchenne, zawory termostatyczne, zawory kulowe do gazu i wody, złączki)

Źródło: opracowanie własne na podstawie HBI 2012 Bussiness CD

IV. Rynek pracy

Bezrobotni

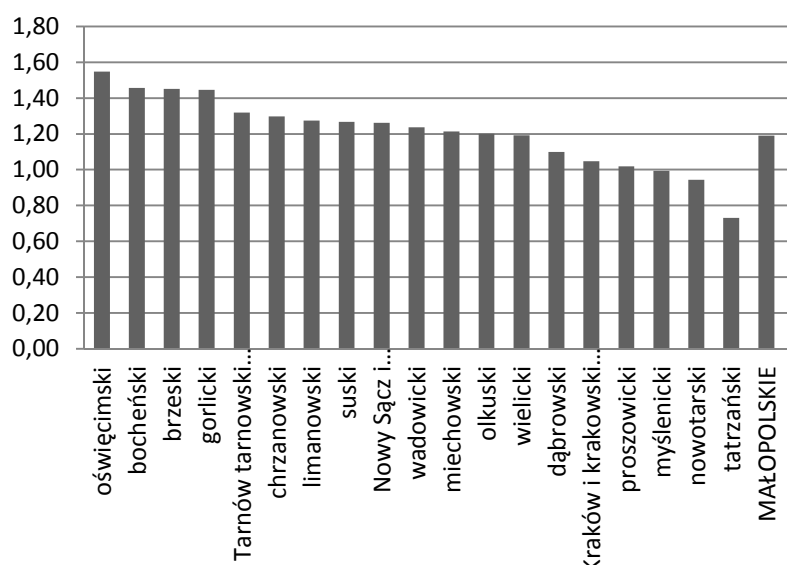
Poziom bezrobocia w powiecie suskim oraz dynamika jego spadku w ostatnim okresie wskazują, iż na tle innych powiatów regionu sytuacja przedstawia się dość korzystnie. W 2011 r. stopa bezrobocia należała do najniższych w województwie i wyniosła 10,5% (w liczbach bezwzględnych na koniec 2011 r. 3321 osób). W okresie 2004-2011 nastąpił jej spadek o 27,1%, tj. o 3,9 punktów procentowych (z poziomu 14,4% w 2004), co było jednym ze słabszych wyników w skali całego regionu. Sytuację tę na tle pozostałych powiatów w sposób zbiorczy przedstawia Ryc. 4.1.

Ryc.4.1. Klasyfikacja powiatów ze względu na stopę bezrobocia w 2011 r. i dynamikę jej spadku w latach 2004-2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W powiecie suskim obserwowana jest pewna nierównowaga w zakresie płci bezrobotnych. Stosunek bezrobotnych kobiet do bezrobotnych mężczyzn jest bowiem wyższy niż średnio w województwie i w kraju i wynosi 1,27 (Ryc.4.2).

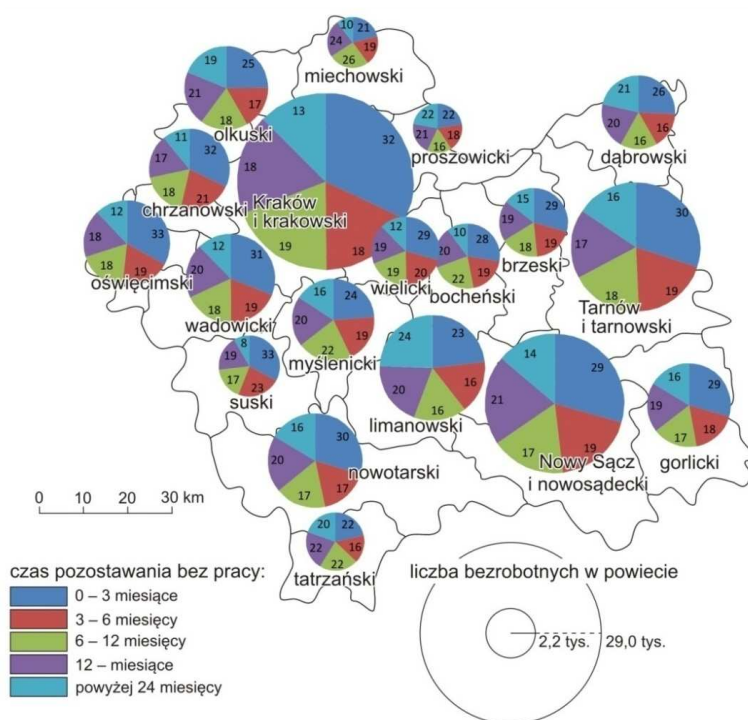

Ryc. 4.2. Stosunek liczby bezrobotnych kobiet do liczby bezrobotnych mężczyzn 2011 r.

Jedną z istotnych cech bezrobocia jest czas pozostawiania bez pracy. Ważne jest zwłaszcza przedstawienie kategorii tzw. długotrwale bezrobotnych, za których przyjmuje się osoby pozostające bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat. Bezrobocie długotrwale jest zjawiskiem bardzo niekorzystnym społecznie i gospodarczo, gdyż osoby pozostające bez pracy przez tak długi okres nabywają cech, które utrudniają, a czasem wręcz uniemożliwiają ich powrót na rynek pracy. W powiecie suskim długotrwale bezrobotni stanowili w 2011 r.

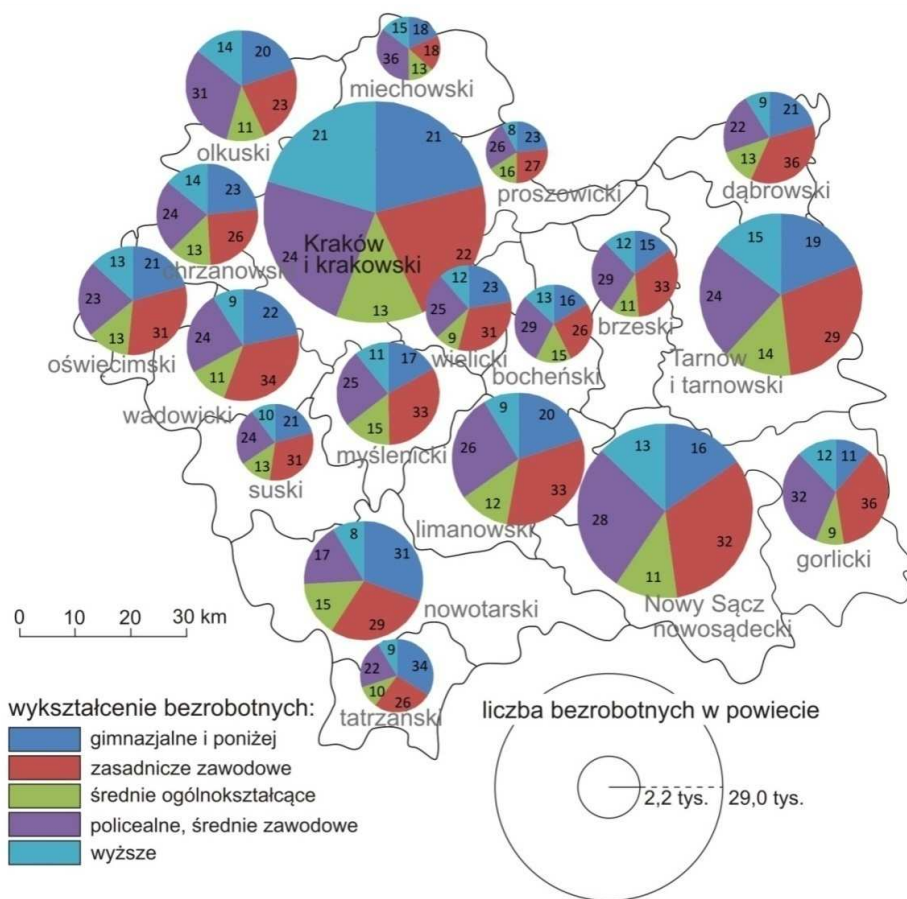
jedynie 27% wszystkich bezrobotnych i była to najniższa wartość tego wskaźnika w regionie (Ryc.4.3). Dla porównania najgorszą pod tym względem sytuację odnotowano w powiecie limanowskim, w którym analogiczny odsetek wyniósł 44%.

Zjawisko bezrobocia w niejednakowym stopniu dotyka osoby o różnym poziomie wykształcenia. Jeszcze do niedawna powszechne było przekonanie, iż wykształcenie wyższe stanowi klucz do sukcesu na rynku pracy. Od dwóch dekad obserwuje się zatem w Polsce stały wzrost zainteresowania studiami wyższymi, a wybór studiów wyższych jako kolejnego etapu edukacji stał się normą. Jednak, jak zauważają K. Turek i Sz. Czarnik (2011) „mimo iż sam wzrost aspiracji edukacyjnych to zjawisko w swej istocie pożądane, to często podnoszonym problemem jest tzw. *przeedukowanie* (overeducation) społeczeństwa, czyli nadpodaż osób z wyższym wykształceniem w porównaniu do rzeczywistego zapotrzebowania na rynku”. Pomimo iż w skali całego kraju, jak i w województwie, osoby z wykształceniem wyższym stanowią wciąż najmniejszy odsetek osób bezrobotnych, to jednak w latach 2003-2011 ich udział wzrósł w sposób znaczący (z 4,8% do 13,5% w Małopolsce) (Tab.4.1).

Ryc.4.3. Bezrobotni według czasu pozostawiania bez pracy w 2011 r. według powiatów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ryc. 4.4. Bezrobotni według poziomu wykształcenia (2011 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Tab.4.1. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w powiatach województwa małopolskiego w latach 2003 i 2011

powiat	udział bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia (w %)									
	wyższe		policealne, średnie zawodowe		średnie ogólnokształcące		zasadnicze zawodowe		gimnazjalne i poniżej	
	2003	2011	2003	2011	2003	2011	2003	2011	2003	2011
bocheński	3,8	13,1	28,9	29,5	6,7	14,7	40,5	26,2	20,2	16,5
brzeski	3,0	12,1	25,8	28,9	5,2	10,6	46,6	33,0	19,4	15,5
chrzanowski	5,0	14,0	25,1	23,6	8,5	13,5	35,7	25,7	25,6	23,3
dąbrowski	2,0	8,7	20,7	21,7	6,1	13,0	46,5	36,1	24,6	20,6
gorlicki	2,9	12,0	28,5	31,8	5,0	8,7	46,4	36,1	17,2	11,3
Kraków i krakowski ziemski	10,2	20,6	23,4	23,8	8,1	12,6	31,2	21,8	27,2	21,2
limanowski	2,2	8,5	22,8	26,3	6,5	12,3	41,6	32,8	26,8	20,1
miechowski	5,9	14,6	31,3	35,6	6,6	13,1	32,7	18,2	23,4	18,5
myślenicki	2,5	10,8	21,4	24,8	4,9	14,7	41,8	32,6	29,4	17,0
nowotarski	1,8	8,5	16,2	17,5	7,7	15,0	34,3	28,5	40,0	30,5
Nowy Sącz i nowosądecki ziemski	2,9	12,9	27,0	27,8	5,9	11,5	44,5	32,3	19,8	15,5
olkuski	7,0	14,2	32,8	31,5	8,6	11,2	32,1	23,1	19,4	19,9
oświęcimski	5,3	13,2	23,3	22,8	7,4	12,5	41,4	30,7	22,5	20,7
proszowicki	2,1	7,8	23,9	26,2	6,5	15,6	37,0	27,1	30,5	23,2
suski	2,3	10,2	20,0	24,3	6,3	13,2	42,5	31,2	28,8	21,1
Tarnów i tarnowski ziemski	3,9	14,6	23,5	23,7	6,5	13,7	43,2	29,0	22,9	19,1
tańrański	3,5	8,6	19,5	21,6	6,9	9,8	35,4	26,4	34,7	33,7
wadowicki	2,8	8,8	21,1	24,3	5,5	11,4	43,4	33,7	27,1	21,9
wielicki	3,8	11,6	20,2	25,3	5,7	9,2	41,9	31,4	28,4	22,6
MAŁOPOLSKIE	4,8	13,5	24,2	25,3	6,8	12,5	39,3	28,7	24,9	20,2
POLSKA	4,4	11,4	21,2	22,2	6,5	10,8	35,5	28,1	32,4	27,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Podobne trendy dotyczyły osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Jednocześnie, co znamienne, w analizowanym okresie wyraźnie zmniejszył się udział osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym wśród ogółu bezrobotnych (w województwie małopolskim z 39,3% do 28,7%), mimo iż nadal stanowią oni najsilniej reprezentowaną grupę pozostających bez pracy. Zaobserwowane trendy potwierdzają zatem, iż wykształcenie wyższe nie stanowi już gwarancji znalezienia pracy, a coraz większym zainteresowaniem cieszą się osoby z wykształceniem zawodowym, posiadające konkretne kwalifikacje i fachowe umiejętności, co nabiera szczególnego znaczenia w kontekście obserwowanej w skali całego kraju zapaści systemu szkolnictwa zawodowego.

W powiecie suskim największy udział wśród ogółu bezrobotnych mają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (31,2%), choć tu nastąpił znaczący spadek w porównaniu do 2003 r. aż o ponad 11 punktów procentowych (Ryc.4.4). Na kolejnym miejscu pod względem udziału wśród ogółu bezrobotnych znalazły się osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (24,3% w 2011 r i nieznaczny wzrost ich udziału od 2003 r.), gimnazjalnym, a dalej ze średnim ogólnokształcącym. Z kolei najmniejszy udział mają wciąż osoby z wykształceniem wyższym – 10,2%, przy czym w okresie ostatnich ośmiu lat udział ten wzrósł o ok. 8 punktów procentowych.

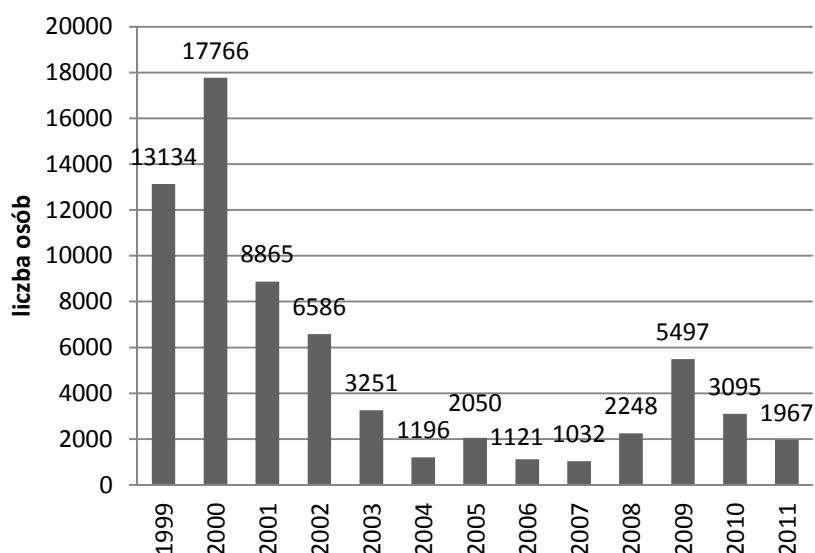
Bezrobotni niepełnosprawni

Szczególną uwagę należy zwrócić na grupę bezrobotnych niepełnosprawnych. Niemożność podejmowania przez nich pewnych czynności oraz konieczność dostosowywania miejsc pracy specjalnie pod indywidualne potrzeby tych osób często stanowi barierę utrudniającą lub nawet uniemożliwiającą im powrót na rynek pracy. W powiecie suskim na koniec 2011 r. zarejestrowano w sumie 149 niepełnosprawnych bezrobotnych, co stanowiło 4,5% ogółu bezrobotnych i była to wartość niższa od średniej wojewódzkiej. Biorąc pod uwagę rodzaj niepełnosprawności najliczniejszą grupę w suskim stanowiły osoby z upośledzeniem narządów ruchu.

Zwolnienia grupowe

Szczególną formą redukcji zatrudnienia są zwolnienia grupowe. Informacje dotyczące województwa małopolskiego w tym temacie gromadzi Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Należy pamiętać, że rozkład przestrzenny zwolnień grupowych nawiązuje ściśle do rozmieszczenia dużych zakładów pracy.

W okresie 1999-2011 największe zwolnienia grupowe miały miejsce w 2000 roku, w którym objęły niemal 18 tys. osób z terenu województwa (Ryc.4.5) i w kolejnych latach ich skala systematycznie malała, by minimalne wartości osiągnąć w okresie 2004-2007 (roczne sumy zwolnień w regionie utrzymywały się wówczas na poziomie 1-2 tys. osób). Wyraźny wzrost zaobserwowano ponownie

Ryc. 4.5. Zwolnienia grupowe w latach 1999-2011 w województwie małopolskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

w 2009 r. (ok. 5,5 tys. zwolnionych), co stanowiło pochodną spowolnienia gospodarczego w naszym kraju będącego efektem pierwszej fali światowego kryzysu gospodarczego.

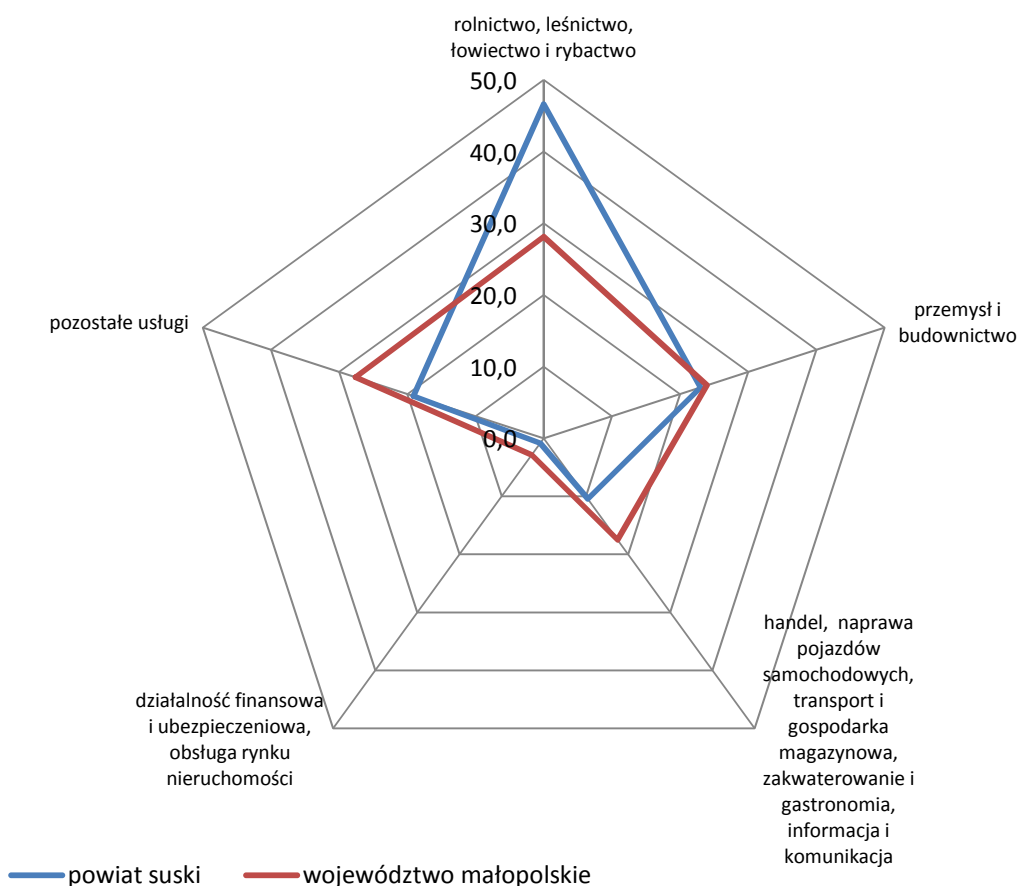
Choć w całym analizowanym okresie zwolnienia grupowe były udziałem wielu firm, to w ostatnim czasie na całkowitą ich wielkość największy wpływ miała redukcja zatrudnienia w kilku zakładach, często z kapitałem zagranicznym, które trudniej niż firmy polskie przechodziły przez wspomniany kryzys i chętniej redukowały zatrudnienie w zagranicznych oddziałach, w tym oddziałach zlokalizowanych na terenie naszego kraju. W 2009 r. największy wpływ na całkowitą wielkość zwolnień grupowych miała redukcja zatrudnienia w Zakładach Farmaceutycznych Pliva Kraków (kapitał izraelski) – łącznie 600 osób. Stanowiło to 50% całkowitej wielkości kadry tych zakładów z 2008 roku. Zwolnienia te wynikały przede wszystkim z reorganizacji struktury koncernu w Polsce i przeniesienia części działalności (administracja, działalność badawczo-rozwojowa, część produkcji) do oddziału w Kutnie. Na uwagę zasługuje też sytuacja kadrowa w grupie ArcelorMittal Poland. W okresie 2008-2009 całkowite zatrudnienie w małopolskich firmach należących do grupy (nie licząc Stalproduktu, w którym ArcelorMittal posiadał mniejszościowe udziały) zmniejszyło się o ok. 1,3 tys. (z poziomu niemal 5,9 tys. w 2008 roku do 4,6 tys. w 2009 roku), co stanowiło realizację polityki pracodawcy polegającej na dostosowywaniu poziomu zatrudnienia do koniunktury na rynku stali (Domański i in. 2011).

Na tym tle sytuacja w powiecie suskim przedstawia się bardzo stabilnie. W okresie 2005-2011 zwolnienia grupowe dotknęły jedynie 321 osób, z czego największe były w 2008 r. (124 osoby) i były wynikiem zwolnień w jednym tylko zakładzie w Jordanowie. W pozostałych latach znaczące były również w 2009 i 2007 – zwolniono wówczas odpowiednio 96 i 86 osób. W pozostałych latach analizowanego okresu były znacznie mniejsze lub nie występowały w ogóle.

Charakterystyka osób pracujących

Struktura pracujących według płci i sekcji

W 2010 r. liczba pracujących w powiecie suskim wyniosła 32 tys. osób (wraz z pracującymi w podmiotach zatrudniającymi do 9 osób), co stanowiło 2,3% wszystkich pracujących w województwie małopolskim (na podstawie BDL GUS). W strukturze według sekcji PKD 2007 zwraca uwagę wysoki udział pracujących w rolnictwie; jest on wyższy niż średnia regionalna nieznacznie przekraczając 46% (Ryc.4.6). Kolejnymi pod względem udziału grupami pracujących są osoby zatrudnione w przemyśle i budownictwie (23%) oraz w usługach, w tym usługach nierynkowych (19%), zaś handel, a zwłaszcza działalność finansowa i z nią powiązana mają dużo mniejsze znaczenie (odpowiednio 10,5 i 0,8%).

Ryc.4.6. Struktura pracujących według PKD 2007 w powiecie suskim na tle województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

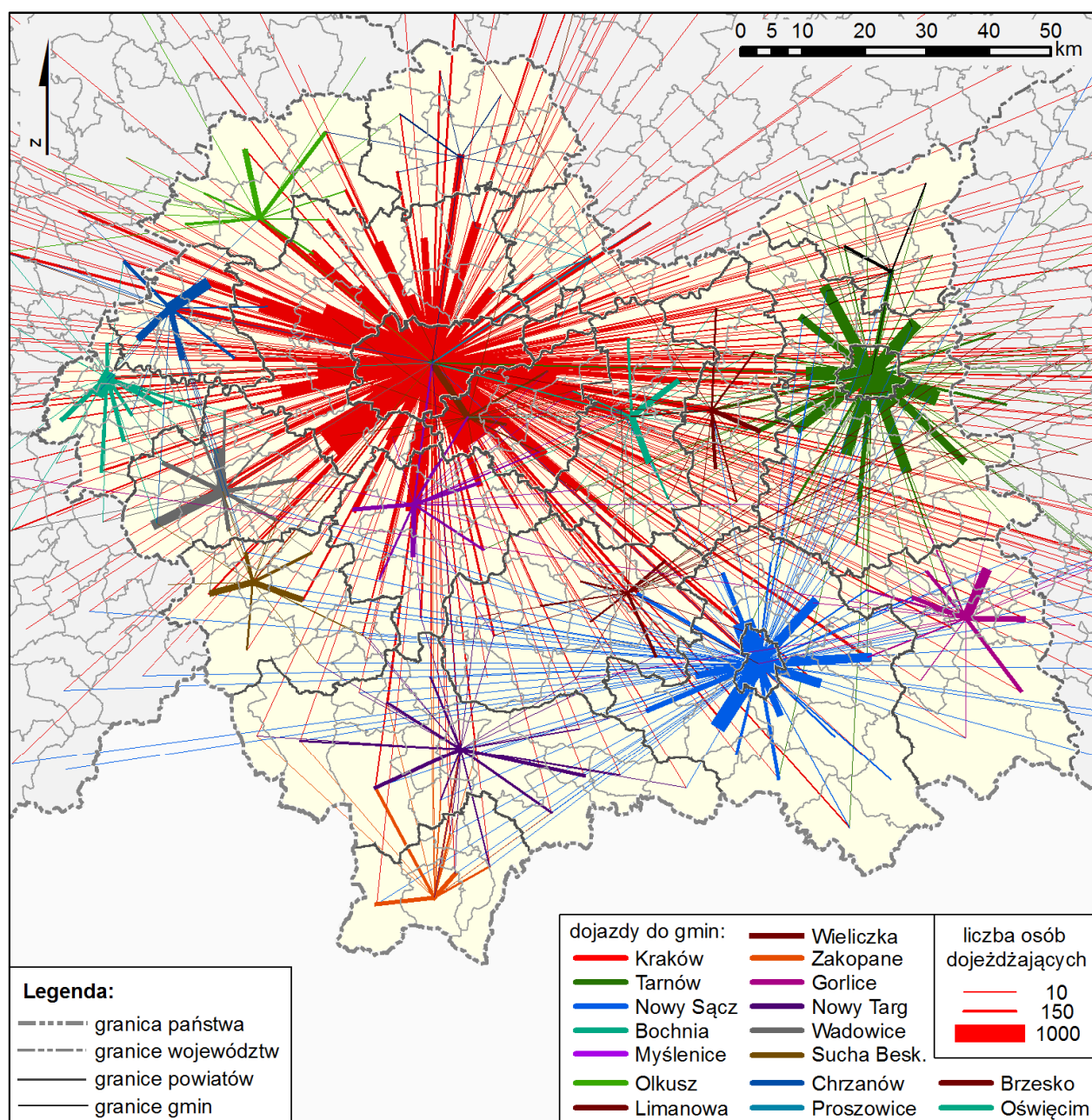
W zakresie liczby pracujących kobiet i mężczyzn w powiecie suskim obserwowana jest równowaga; stosunek pracujących kobiet do pracujących mężczyzn wynosi bowiem 1,02 i jest to wynik nieznacznie tylko wyższy od średniej wojewódzkiej (0,99).

Oprócz charakterystyki rynku pracy w ujęciu ilościowym, dużo ważniejsze z punktu widzenia jego jakości jest pokazanie obecnych na nim kwalifikacji i kompetencji. Przy czym pod pojęciem kwalifikacji rozumie się tzw. „wiedzę w przedmiocie”, tj. ekspercką znajomość tematu, którą można zweryfikować, zmierzyć i oszacować. Kwalifikacje mają zatem wymiar formalny i potwierdzają je konkretne uprawnienia, dyplomy lub certyfikaty, czy też staż pracy. Kompetencje z kolei utożsamiane są często z umiejętnościami rozumianymi jako indywidualne zdolności, predyspozycje do wykonywania określonego zawodu. Szczególnego znaczenia nabierają ostatnio zwłaszcza tzw. „kompetencje miękkie” (społeczne), które najprościej zdefiniować można jako zdolności interpersonalne. Znaczenie kwalifikacji i kompetencji na współczesnym rynku pracy i wzajemne relacje obu tych elementów dobrze obrazuje jedna z opinii doradców interpersonalnych iż: „Pracę otrzymuje się w 70% dzięki wiedzy fachowej i w 30% dzięki zdolnościom społecznym. Traci się ją zaś w 70% z braku zdolności społecznych i w 30% z braku kwalifikacji merytorycznych”.

Dojazdy do pracy

Analiza dojazdów do pracy powiatu suskiego przygotowana została na podstawie danych udostępnionych przez GUS przedstawiających stan na rok 2006.

Dojazdy do pracy w Suchej Beskidzkiej w nikłym stopniu realizowane były spoza terenu powiatu (Ryc.4.7.). Dodatkowo, zauważalne jest niskie natężenie, lub brak dojazdów z wschodniej części powiatu, co sugeruje zauważalną płytkość lokalnego (powiatowego) rynku pracy. Tezę tę, wydają się potwierdzać zauważalne wyjazdy z terenu powiatu suskiego do pracy w Krakowie, Wadowicach, Nowym Targu, a nawet największego w południowej części Małopolski ośrodka miejskiego, Nowego Sącza (Ryc.4.7.). Natężenie dojazdów do pracy w Suchej Beskidzkiej, na tle województwa małopolskiego, jest niewielkie, choć wyraźnie większe niż w przypadku typowo rolniczych regionów takich jak powiaty: dąbrowski, limanowski, proszowicki miechowski.

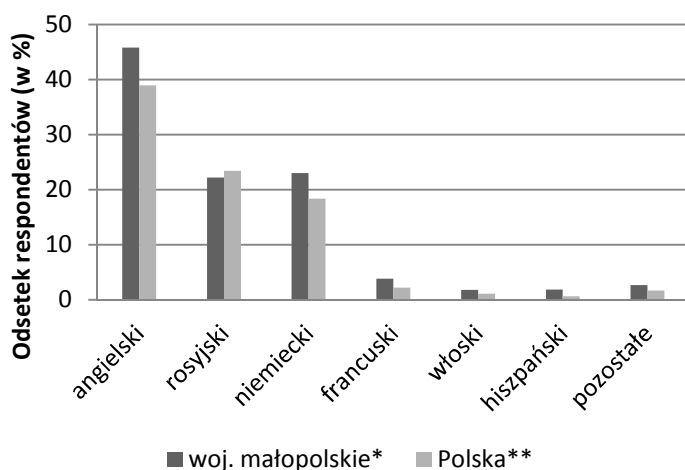

Ryc.4.7. Dojazdy do miast powiatowych województwa małopolskiego w 2006 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Kwalifikacje pracowników – poziom znajomości języków obcych

Z badań BKL PARP wynika, iż poziom znajomości języków obcych w województwie małopolskim prezentuje się korzystnie na tle kraju. Biorąc pod uwagę najważniejsze/ najbardziej popularne języki obce, tj. angielski, rosyjski, niemiecki, francuski, włoski i hiszpański, większy odsetek deklarujących znajomość tych języków w województwie małopolskim zaznacza się w odniesieniu do wszystkich,

Ryc.4.8. Pracujący według znajomości języków obcych w województwie małopolskim na tle kraju

*N= 912; **N=10756

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARP BKL 2011.

z wyjątkiem rosyjskiego (Ryc.4.8). Dodatkowo warto podkreślić wyraźną przewagę jaka rysuje się w przypadku języka angielskiego – nieco ponad 45% pracujących respondentów z regionu przyznaje się do znajomości tego języka, podczas gdy w skali całego kraju odsetek ten jest o 7 punktów procentowych niższy.

Należy zwrócić też uwagę na nauczanie języków obcych na poszczególnych szczeblach edukacji szkolnej. We wszystkich powiatach, także w powiecie suskim, dominującym językiem obcym, gdy chodzi o edukację szkolną na wszystkich jej poziomach

pozostaje język angielski, pozostałe mają dużo mniejsze, jeśli nie marginalne znaczenie. Rola języków innych niż angielski rośnie dopiero na etapie edukacji ponadpodstawowej, zwłaszcza ponadgimnazjalnej, gdzie, obok angielskiego uczniowie często, w ramach zajęć obowiązkowych, nauczani są także drugiego języka obcego.

Tab.4.2. Nauczanie języków obcych na poszczególnych szczeblach edukacji według powiatów (2010 r.)

	szkoły podstawowe			gimnazja			szkoły ponadgimnazjalne		
	angielski	niemiecki	pozostałe	angielski	niemiecki	pozostałe	angielski	niemiecki	pozostałe
	% uczniów								
bocheński	97,2	1,0	0,0	96,7	1,8	1,2	100,0	79,0	37,4
brzeski	95,5	7,6	0,0	92,9	12,4	6,1	100,0	87,3	38,1
chrzanowski	92,8	2,6	0,0	91,4	4,5	0,0	100,0	100,0	47,1
dąbrowski	97,5	2,1	0,2	97,8	3,4	0,0	100,0	95,2	23,8
gorlicki	88,7	12,4	0,0	85,1	21,6	19,5	100,0	100,0	9,8
krakowski	99,0	1,0	0,0	99,6	1,8	1,2	100,0	82,0	37,0
limanowski	94,6	7,4	2,4	91,5	13,7	14,9	100,0	100,0	36,0
miechowski	97,0	2,5	0,1	99,6	4,3	0,0	80,2	58,7	24,8
myślenicki	89,3	9,5	0,0	91,6	17,1	2,0	100,0	100,0	3,1
nowosądecki	96,7	1,1	0,0	99,0	1,9	2,1	100,0	100,0	23,9
nowotarski	95,6	4,8	0,0	91,0	8,3	1,4	100,0	89,6	11,7
olkuski	94,5	4,2	0,0	89,0	7,0	2,2	100,0	98,0	7,8
oświęcimski	96,0	4,6	1,3	92,5	7,8	6,5	100,0	74,6	36,5
proszowicki	99,8	4,6	0,2	97,3	8,1	4,1	100,0	63,2	35,5
suski	86,4	6,5	0,0	86,8	11,1	18,6	100,0	100,0	47,1
tarnowski	97,4	2,7	0,0	93,1	4,6	0,8	100,0	100,0	20,5
Tarnów	95,8	5,0	0,0	86,7	8,2	0,0	100,0	83,6	17,1
tatrzański	98,9	1,4	0,0	99,2	2,6	2,5	96,1	61,0	27,9
wadowicki	85,9	12,8	0,0	82,9	23,1	0,0	100,0	100,0	20,3
wielicki	99,3	0,0	0,0	99,3	0,0	0,0	100,0	83,5	35,6
Kraków	93,2	5,0	0,2	95,1	9,3	1,7	99,6	54,8	4,6
Nowy Sącz	96,8	6,9	0,0	98,3	11,9	3,2	100,0	67,8	29,5
woj.małopolskie	94,6	4,7	0,5	93,5	8,4	5,0	100,0	79,5	28,5
POLSKA	89,7	8,8	0,9	88,3	15,1	9,2	100,0	77,5	26,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

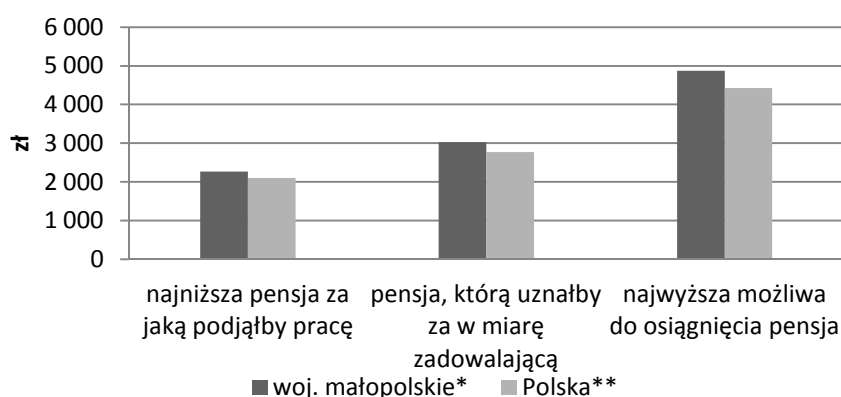
Poziom wynagrodzeń

W 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie suskim wynosiło 2721,1 zł i była to wartość niższa niż średnio w Małopolsce (3170 zł), a tym bardziej niższa od średniej krajowej (3435 zł). W relacji do tej ostatniej przeciętne wynagrodzenie w powiecie suskim stanowiło zatem 79,2% przeciętnego wynagrodzenia w kraju. Pozytywnym zjawiskiem była natomiast dynamika zmian tego wynagrodzenia w 2010 r. w porównaniu z rokiem 2002, które w tym czasie w suskim wzrosło o 54,4% i był to wynik lepszy niż średnio w skali całego regionu i kraju. W sposób syntetyczny poziom wynagrodzeń w poszczególnych powiatach województwa małopolskiego w 2010 r. oraz ich zmiany w latach 2002-2010 przedstawia Tab.4.3.

Tab.4.3. Klasyfikacja powiatów ze względu na poziom wynagrodzeń w 2010 r. i ich zmiany w latach 2002-2010

dynamika zmian wielkości dochodów w latach 2002-2010	wielkość wynagrodzeń 2010 r.	
	powyżej średniej wojewódzkiej	poniżej średniej wojewódzkiej
powyżej średniej wojewódzkiej	Kraków, olkuski, krakowski	tarnowski, Tarnów, dąbrowski, proszowicki , miechowski, tatrzański, bocheński, limanowski, suski
poniżej średniej wojewódzkiej		oświęcimski, brzeski, wadowicki, nowosądecki, nowotarski, gorlicki, Nowy Sącz, wielicki, chrzanowski, myślenicki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Ryc.4.9. Oczekiwania pracujących dotyczące poziomu wynagrodzeń w województwie małopolskim i w Polsce w 2011 r.

*N=106, **N= 867

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARP BKL 2011.

Pracodawcy i zapotrzebowanie na pracowników

Oferty pracy

W ujęciu rynków lokalnych, odnosząc się do stanu aktualnego, powiat suski na tle pozostałych jednostek regionu prezentuje się przeciętnie. W całym 2010r. roku ofert pracy było 1639 tj. przeciętnie 137 na miesiąc a bezrobotnych przeciętnie z całego roku miesięcznie 2933 stąd na 1 ofertę pracy przypadało około 21 bezrobotnych.²

Niedobory i niedopasowanie kompetencyjne (Barometr Zawodów)

W ramach Barometru Zawodów na szczeblu powiatowym prowadzona jest szczegółowa analiza zawodów nadwyżkowych i deficytowych na rynkach lokalnych. W kontekście potrzeb pracodawców szczególne znaczenie ma zwłaszcza identyfikacja zawodów deficytowych. W powiecie suskim zwraca uwagę duże zróżnicowanie, a co za tym idzie, znaczna różnorodność i liczebność zawodów, których brakuje na rynku lokalnym. Stwierdzono braki w zakresie takich grup zawodowych jak: kierowcy, pracownicy branży motoryzacyjnej, specjaliści z zakresu finansów i księgowości, informatycy, pracownicy branży gastronomicznej bądź spożywczej oraz pozostali specjaliści niższego szczebla.

² Na podstawie danych PUP w Suchoj Beskidzkiej

Tab.4.4. Barometr Zawodów 2012 - powiat suski

powiat suski

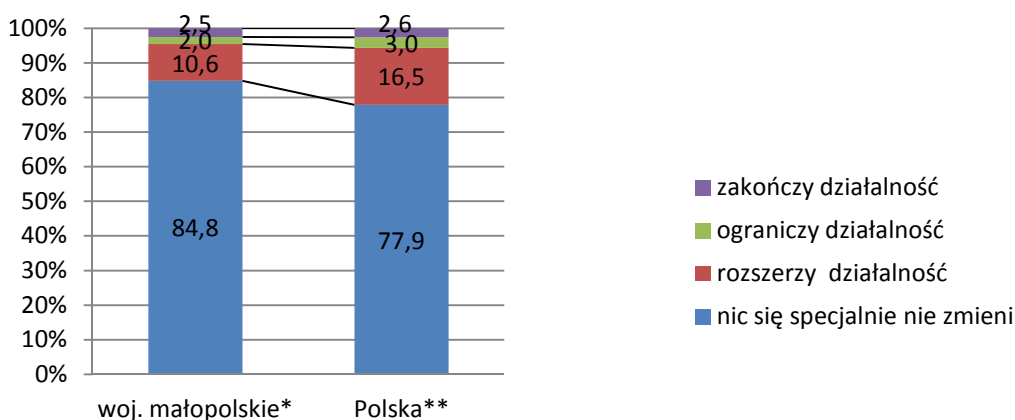
DEFICYT			
	Diagności samochodowi Inżynierowie automatyki i robotyki Inżynierowie budownictwa Kierowcy samochodów ciężarowych Kierownicy budowy	Lekarze Nauczyciele przedmiotów zawodowych Operatorzy koparek i zwalowarek Operatorzy sprzętu do robót ziemnych	Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych Operatorzy wózków podnośnikowych Samodzielni księgowi
RÓWNOWAGA	Agenci ubezpieczeniowi Architekci i urbaniści Architekci krajobrazu Archiwiści i muzealnicy Artyści plastycy i plastycy Asystenci i technicy dentyści Betoniarze i zbrojarze Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy Blacharze samochodowi Brukarze Cieśle i stolarze budowlani Dekarze i blacharze budowlani Dentyści Doradcy finansowi i inwestycyjni Dostawcy, kolporterzy Dziennikarze i redaktorzy Fakturzyści Filolodzy i tłumacze Fizjoterapeuci i masażyści Fotografowie Fryzjerzy Geodeci i kartografowie Geologowie, geografowie i geofizycy Graficy komputerowi Hydraulicy Inspektorzy nadzoru budowlanego Instruktorzy nauki jazdy Instruktorzy rekreacji i sportu Instruktorzy rytmiki i tańca Inżynierowie inżynierii środowiska Inżynierowie mechanicy Inżynierowie rolnictwa i leśnictwa Kadra kierownicza, menedżerowie Kamieniarze Kasjerzy Kelnerzy i barmani	Kierowcy autobusów Kierowcy samochodów dostawczych Kierowcy samochodów osobowych Kosmetyczki Kucharze Lakiernicy samochodowi Lakiernicy wyrobów drzewnych i metalowych Lekarze weterynarii Listonosze i kurierzy Magazynierzy Malarze budowlani Masarze Monterzy elektroniki Monterzy instalacji budowlanych Monterzy izolacji Monterzy okien i szklarzy Murarze Nauczyciele praktycznej nauki zawodu Nauczyciele przedszkoli Nauczyciele szkół specjalnych Ogrodnicy Operatorzy aparatury medycznej Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa metali Operatorzy maszyn i urządzeń w przemyśle spożywczym Opiekunki dziecięce Palacze kotłowni CO Piekarze Pielęgniarki Położne Portierzy, woźni i dozorczy Posadzkarze Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości Pracownicy fizyczni Pracownicy myjni	Pracownicy poczty Pracownicy pralni Pracownicy produkcyjni Pracownicy socjalni Pracownicy usług ochrony Prawnicy Programiści i administratorzy stron internetowych Projektanci wzornictwa przemysłowego i odzieży Przedstawiciele handlowi Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek Psycholodzy i psychoterapeuci Robotnicy budowlani Robotnicy obróbki drewna i stolarze Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych Spawacze metodą MIG/MAG Spawacze metodą TIG Spawacze ręczni gazowi Spawacze ręczni łukiem elektrycznym Specjaliści ds. bezpieczeństwa i jakości Specjaliści ds. finansowych Specjaliści ds. rynku nieruchomości Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji Specjaliści ds. zastosowań informatyki Spedytorzy i logistycy Ślusarze Technicy informatyki Technolodzy robót wykończeniowych w budownictwie Terapeuci zajęciowi Tynkarze Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
NADWYŻKA	Cukiernicy Ekonomiści Elektromechanicy i elektrycy Farmaceuci Krawcy i pracownicy produkcji odzieży Mechanicy maszyn i urządzeń Mechanicy pojazdów samochodowych Monterzy maszyn i urządzeń Nauczyciele języków obcych, lektorzy Nauczyciele nauczania początkowego Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących Obuwnicy Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych Operatorzy obrabiarek skrawających	Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej Pedagodzy Politolodzy, historycy i filozofowie Pomoce kuchenne Pracownicy administracyjni i biurowi Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej Pracownicy rolni Ratownicy medyczni Recepcjonisci i rejestratorzy Robotnicy gospodarczy Robotnicy obróbki skóry Sekretarki	Specjaliści administracji publicznej Specjaliści ds. marketingu i sprzedaży Specjaliści ds. public relations i reklamy Specjaliści technologii żywności i żywienia Sprzątaczk i pokojowe Sprzedawcy Tapiczerzy Technicy budownictwa Technicy elektroniki i telekomunikacji Technicy elektrycy Technicy mechaniki Zaopatrzeniowcy i intendent

Barometr zawodów to badanie koordynowane przez Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji – projekt Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Badanie zostało przeprowadzone przez pracowników Powiatowego Urzędu Pracy w Suchoj Beskidzkiej w IV kwartale 2011 r. Jest prognozą zapotrzebowania na pracowników w 2012 r. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych zdarzeń, sytuacja w niektórych zawodach może się zmienić.

Źródło: Barometr Zawodów 2012.

Główne utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej

Przedsiębiorcy pytani o plany w zakresie dalszej działalności na najbliższy rok, tak w województwie małopolskim jak i w całym kraju, w zdecydowanej większości przypadków deklarują utrzymywanie tej działalności na poziomie zbliżonym do obecnego.

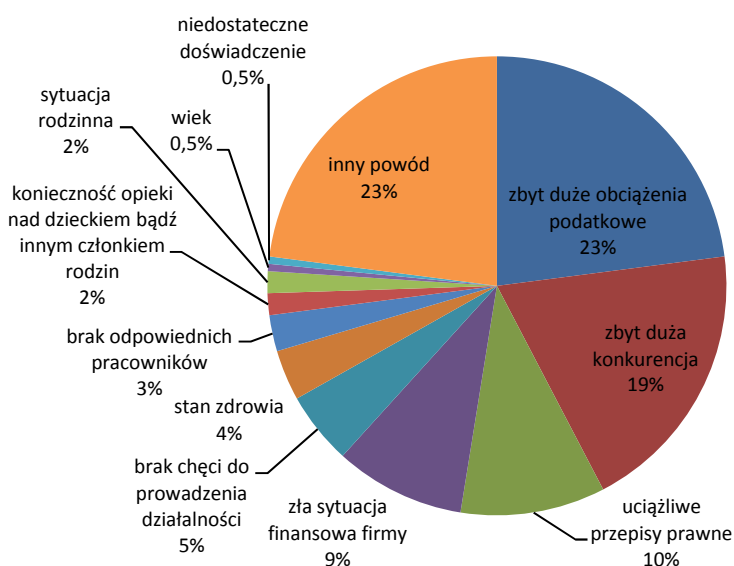

Ryc.4.10. Plany przedsiębiorców w zakresie dalszej działalności na najbliższe 12 miesięcy w województwie małopolskim i w Polsce (2011 r.)

*N = 198, **N = 2097

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARP BKL 2011.

Przy czym w Małopolsce przekonanie o tym wyrażane było przez większy odsetek badanych przedsiębiorców (84,8%) niż to miało miejsce średnio w Polsce (77,9%). W ujęciu ogólnokrajowym natomiast większa część przedsiębiorców deklarowała rozszerzenie dotychczasowej działalności (16,5%), ale i większa spodziewała się jej ograniczenia bądź zakończenia (dalszych 5,6% prowadzących firmy) (Ryc.4.10).

Ryc.4.11. Główne powody spodziewanego ograniczenia bądź rezygnacji z prowadzonej działalności gospodarczej w województwie małopolskim (2011 r.)

N = 196

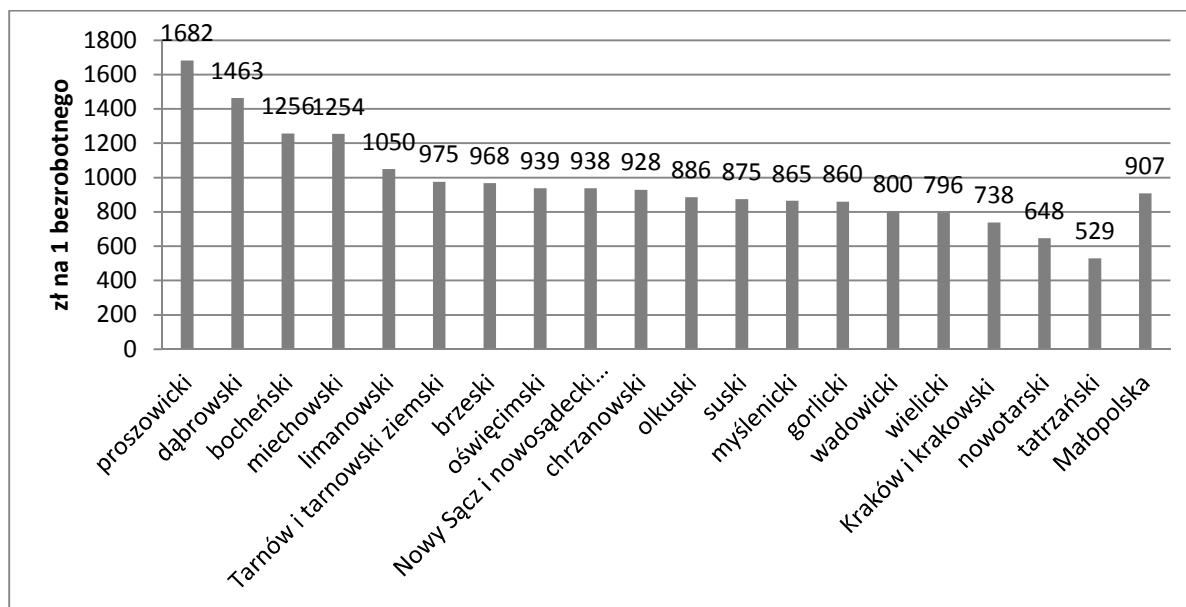
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PARP BKL 2011.

Interesujących wniosków dostarcza analiza głównych przyczyn rezygnacji z prowadzonej działalności gospodarczej w województwie małopolskim (Ryc.4.11.). Z opinii przedsiębiorców wynika bowiem, że brak odpowiedni pracowników ma niewielkie, jeśli nie marginalne znaczenie w podejmowaniu tego typu decyzji (tylko 3% ankietowanych przedsiębiorców wskazało na taki powód), a dominujące znaczenie odgrywają utrudnienia niezależne w od miejsca prowadzenia działalności, takie jak zbyt duże obciążenia podatkowe, zbyt duża konkurencja, uciążliwe przepisy prawne, czy też zła sytuacja finansowa firmy. Czynniki ludzki, choć niezwykle ważny, okazuje się jednak nie mieć decydującego wpływu na podjęcie decyzji o zamknięciu firmy.

Ocena funkcjonowania instytucji aktywizacji zawodowej

Jednym z rodzajów działań podejmowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy w celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych jest pomoc z wykorzystaniem środków z Funduszu Pracy poprzez aktywne formy wsparcia, m.in.: szkolenia, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, dofinansowania podjęcie działalności gospodarczej, staże, stypendia i in.

W 2011 r. całkowita wielkość nakładów na tego typu interwencje w województwie małopolskim wyniosła 153,9 mln zł, w czym największy udział miały, co oczywiste, najliczniejsze pod względem ludnościowym powiaty grodzkie wraz z powiatami otaczającymi – Kraków i krakowski, Nowy Sącz i nowosądecki oraz Tarnów i tarnowski – odpowiednio 13,7, 10,5 oraz 9,4%. Szczególnie wartościowa okazuje się jednak analiza wielkości nakładów w przeliczeniu na 1 bezrobotnego (Ryc. 4.12). Największe kwoty przeznaczono na staże i stypendia. Znamienne, iż wydatki z Funduszu Pracy na różne formy aktywizacji zawodowej najwyższe są tam, gdzie od wielu lat obserwuje się wyraźną stagnację na rynku pracy – w powiatach proszowickim, dąbrowskim, miechowskim i limanowskim w okresie 2004-2011 odnotowano bowiem niższy niż średnio w całym regionie spadek wielkości stopy bezrobocia. Obserwacja takich zależności jest niewątpliwie przesłanką do wieloaspektowych i szczegółowych analiz tego typu interwencji. Doświadczenie pokazuje bowiem, że interwencje publiczne często okazują się nieskuteczne, a nawet prowadzić mogą do osiągnięcia rezultatów odwrotnych do zamierzonych, m. in. wskutek rozbudzania postaw roszczeniowych wśród mieszkańców. Doświadczenie Powiatowych Urzędów Pracy pokazuje jednak, że największe korzyści przynoszą pieniądze przeznaczane na aktywizację gospodarczą mieszkańców, zwłaszcza środki na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne.

Ryc.4.12. Wydatki z Funduszu Pracy na tzw. „formy aktywne” na 1 bezrobotnego w 2011 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie.

Spis rycin

Ryc.1.1. Położenie powiatu suskiego na tle województwa małopolskiego	10
Ryc.2.1. Zmiana liczby ludności w latach 1995-2010 oraz prognoza na lata 2010-2035 w powiatach w Małopolsce.....	11
Ryc.2.2. Struktura wykształcenia w województwie małopolskim w 2002 r.	13
Ryc.3.1. Struktura firm wpisanych do REGON wg wybranych rodzajów działalności w 2010 r.	15
Ryc.3.2. Wpływ inwestycji zagranicznych na rynek pracy województwa małopolskiego w 2009 r.16	
Ryc.3.3. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w województwie małopolskim w latach 1989-2009	16
Ryc. 3.4. Rozmieszczenie i wartość projektów realizowanych w ramach Działania 4.3. MRPO Tworzenie i rozwój stref aktywności gospodarczej	17
Ryc.4.1. Klasyfikacja powiatów ze względu na stopę bezrobocia w 2011 r. i dynamikę jej spadku w latach 2004-2011	19
Ryc. 4.2. Stosunek liczby bezrobotnych kobiet do liczby bezrobotnych mężczyzn 2011 r.....	20
Ryc.4.3. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w 2011 r. według powiatów	20
Ryc. 4.4. Bezrobotni według poziomu wykształcenia (2011 r.)	21
Ryc. 4.5. Zwolnienia grupowe w latach 1999-2011 w województwie małopolskim	23
Ryc.4.6. Struktura pracujących według PKD 2007 w powiecie suskim na tle województwa	25
Ryc.4.7. Dojazdy do miast powiatowych województwa małopolskiego w 2006 r.	26
Ryc.4.8. Pracujący według znajomości języków obcych w województwie małopolskim na tle kraju	27
Ryc.4.9. Oczekiwania pracujących dotyczące poziomu wynagrodzeń w województwie małopolskim i w Polsce w 2011 r.	29
Ryc.4.10. Plany przedsiębiorców w zakresie dalszej działalności na najbliższe 12 miesięcy w województwie małopolskim i w Polsce (2011 r.).....	31
Ryc.4.11. Główne powody spodziewanego ograniczenia bądź rezygnacji z prowadzonej działalności gospodarczej w województwie małopolskim (2011 r.)	31
Ryc.4.12. Wydatki z Funduszu Pracy na tzw. „formy aktywne” na 1 bezrobotnego w 2011 r.	32

Spis tabel

Tab. 2.1. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2011 r. i prognoza na 2035 r.	12
Tab. 2.2. Wykształcenie a status na rynku pracy w województwie małopolskim w 2011 r.	14
Tab.3.1. Najwięksi pracodawcy w powiecie suskim w 2011 r.	18
Tab.4.1. Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w powiatach województwa małopolskiego w latach 2003 i 2011.....	22
Tab.4.2. Nauczanie języków obcych na poszczególnych szczeblach edukacji według powiatów (2010 r.).....	28
Tab.4.3. Klasyfikacja powiatów ze względu na poziom wynagrodzeń w 2010 r. i ich zmiany w latach 2002-2010	29
Tab.4.4. Barometr Zawodów 2012 powiat suski	30
Załącznik nr 1. Podstawowe informacje o powiecie.....	34

Literatura

Barometr Zawodów 2012, Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków.

Biernacki W., Działek J., Guzik R., Gwosdz K., Kołoś A., 2011, Ocena wpływu projektów realizowanych w ramach osi priorytetowej 4. MRPO „Infrastruktura dla rozwoju gospodarczego”, Uniregio, Kraków

Domański i in., 2011, Inwestorzy zagraniczni w Małopolsce w 2009 i 2010 roku, Małopolskie Obserwatorium Gospodarki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków.

Guzik R., 2011, Dostępność komunikacyjna wybranych miast Małopolski, Ekspertyza zrealizowana na zlecenie Departamentu Polityki Regionalnej UMWM.

Turek K., Czarnik Sz., 2012, Wpływ poziomu wykształcenia na karierę zawodową, [w:] J. Górniak, Kompetencje jako klucz do rozwoju Polski, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości – Uniwersytet Jagielloński, Warszawa.

Załączniki

Załącznik nr 1. Podstawowe informacje o powiecie

Powiat	Pow. [km ²]	Liczba kobiet na 100 mężczyzn	Gęstość załudnienia [os/km ²]	Liczba ludności w 1995 r.	Liczba ludności w 2010 r.	Zmiana liczby ludności 1995- 2010 [%]	Zmiana liczby ludności (prognoza) 2010-2035 [%]	Bezwzględna zmiana liczby ludności (prognoza) 2010-2035 (w tys. os.)
bocheński	649	104	158,1	96318	102592	6,5	5,2	5,33
brzeski	591	102,9	155,1	88000	91643	4,1	0,4	0,37
chrzanowski	372	106,7	342,8	131551	127540	-3	-10,1	-12,88
dąbrowski	530	101,2	110,6	58341	58631	0,5	-6,7	-3,93
gorlicki	966	102,7	110,9	107057	107148	0,1	-6,6	-7,07
krakowski ziemski	1231	105,2	208,2	230334	256260	11,3	8,7	22,29
Kraków	327	114	2312,5	744987	756183	1,5	1,7	12,86
limanowski	951	100,2	131,6	114310	125108	9,4	3,5	4,38
miechowski	676	104,3	73,9	54053	49977	-7,5	-11,1	-5,55
myślenicki	673	101,8	179,6	109168	120903	10,7	8,6	10,40
nowosądecki	1549	100,9	131,8	184960	204092	10,3	7,9	16,12
nowotarski	1474	104,7	126,1	174157	185917	6,8	3,4	6,32
Nowy Sącz	58	108,7	1457,5	82301	84537	2,7	-6,1	-5,16
olkuski	618	105,7	184,2	124249	113810	-8,4	-13,1	-14,91
oświęcimski	406	105,8	378,6	153499	153705	0,1	-8,2	-12,60
proszowicki	415	103,4	104,6	45009	43406	-3,6	-3,8	-1,65
suski	686	102,1	121	79862	83006	3,9	-1,6	-1,33
tarnowski	1412	102,1	139,4	175684	196810	12	1,3	2,56
Tarnów	72	111,1	1592,2	121926	114635	-6	-17,5	-20,06
tatrzański	472	108,4	138,9	64881	65542	1	-2	-1,31
wadowicki	644	104,4	243	152045	156488	2,9	-0,7	-1,10
wielicki	411	105,5	272,9	97494	112161	15	22,6	25,35
MAŁOPOLSKA	15183	106,4	218	3190186	3310094	3,8	0,6	19,86
POLSKA	312000	107,1	122,4	38609399	38200037	-1,1	-5,8	-2215,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Aneks metodologiczny

Dojazdy do pracy: Tematyka dojazdów do pracy została opracowana w oparciu o wyniki badania pt. Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w 2006 r. (PBSSP 2008 - 1.23.18). Badania, po raz pierwszy zostały przeprowadzone we współpracy z Ministerstwem Finansów, w oparciu o bazę danych systemu POLTAX. Badaniem objęto 19 mln rekordów zawierających informacje z formularzy podatkowych PIT-11/8B, oraz PIT-40. Jako osoby dojeżdżające uznano pracowników najemnych, którzy mieszkają w innej jednostce poziomu NUTS-V³ niż ta, w której pracują i zarazem wykazują zwiększone, z tytułu dojazdów do pracy, koszty uzyskania przychodu. W udostępnionych przez GUS danych zwarte są dane dotyczące przepływów pracowników o intensywności powyżej 10 osób.

Rozwinięcia skrótów

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

PARP BKL – Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Bilans Kapitału Ludzkiego

GUS – Główny Urząd Statystyczny

BDL – Bank Danych Lokalnych

SSE – Specjalne Strefy Ekonomiczne

KPT – Krakowski Park Technologiczny

RPO – Regionalny Program Operacyjny

MRPO – Małopolski Regionalny Program Operacyjny

N – wielkość próby

Wyjaśnienie pojęć

Inwestycje typu *greenfield* – inwestycje w budowę lub rozbudowę nowych zakładów produkcyjnych lub placówek usługowych zrealizowanych przez podmioty zagraniczne

Inwestycje typu *brownfield* – inwestycje na obszarach uprzednio wykorzystywanych np. pod budowę, przez przemysł lub zastosowania komercyjne

Mikroprzedsiębiorstwo – firma zatrudniająca do dziewięciu pracowników

Osoba długotrwale bezrobotna – osoba pozostająca bez pracy przez okres co najmniej dwunastu miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat

Outplacement – program pomocy dla pracodawcy zwalniającego pracowników w zakresie przeprowadzania samego procesu zwolnień, jak i wsparcia dla zwalnianych pracowników

Overeducation – nadpodaż osób z wyższym wykształceniem w porównaniu do rzeczywistego zapotrzebowania na rynku

Region – w całym opracowaniu termin region używany jest jako synonim województwa

³ Z uwzględnieniem podziału gmin miejsko-wiejskich na obszar wiejski i miasto.

Opracowanie powstało w ramach projektu, który jest pomysłem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie na skoordynowanie systemu obsługi inwestorów i pracodawców w regionie w obszarze zasobów ludzkich. Materiał stanowi kompendium wiedzy dla wszystkich zainteresowanych prowadzeniem działalności na terenie powiatu suskiego, a także dla władz lokalnych przy projektowaniu przyszłej strategii rozwoju lokalnego. Zawiera charakterystykę lokalnego rynku pracy w kontekście istniejących szans i barier rozwojowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na potencjał gospodarczy obszaru.

Więcej informacji w serwisie
www.inwestor.wup-krakow.pl